

سایه اسنپ بک
افزایش همکاری ایران و آژانسپادشاه مُد
درباره جورجیو آرمانیدائمه‌سنجی منتقدان
مهرزاد دانشزلزله مرگبار افغانستان
بیش از ۲ هزار نفر کشته شدند

جدایی هند از آمریکا؟

ترامپ: هند و روسیه را به چین باختیم
سازندگی به بررسی این موضوع پرداخته است

گزارش یک

هشدارهای روحانی

حسن روحانی می‌گوید: اشتباهات تندروها در گذشته باعث مشکلات امروز کشور شده است و جنگ ۱۲ روزه نیز نتیجه کنار گذاشتن برجام بود

گروه سیاسی: حسن روحانی، رئیس‌جمهور پیشین ایران در تازه‌ترین سخنرانی خود در جمع مشاورانش بار دیگر به موضوع برجام، اسنپ‌بک و فرصت‌های از دست‌رفته سال ۱۴۰۰ پرداخت. او معتقد است اگر در دوره ریاست‌جمهوری جو بایدن موانعی بر سر راه بازگشت به توافق هسته‌ای ایجاد نمی‌شد، ایران امروز نه با تهدید مکانیسم ماشه رویه‌رو بود و نه متحمل خسارتی معادل ۵۰۰ میلیارد دلار می‌شد و حتی فراتر از آن بهانه جنگ ۱۲ روزه هم به وجود نمی‌آمد. روحانی همچنین با انتقاد از سیاست‌های دولت سیزدهم و عملکرد سه کشور اروپایی راه‌حل را بازگشت به میز مذاکره می‌داند؛ مذاکره‌ای که به باور او می‌تواند «برد - برد» باشد.

فرصتی که از دست رفت

روحانی در این سخنان با لحنی صریح به انتقاد از مخالفان توافق هسته‌ای پرداخت و تأکید کرد که شرایط در سال ۱۴۰۰ برای بازگشت به برجام کاملاً فراهم بوده است: «اگر در سال ۱۴۰۰ یک عده‌ای مانع نمی‌شدند و ما در دوره بایدن به برجام برمی‌گشتیم، امروز نمتنها چیزی به نام اسنپ‌بک نداشتیم بلکه در این مدت حدود ۵۰۰ میلیارد دلار هم ضرر نمی‌کردیم.» به گفته او، مذاکرات و توافقات در آن زمان نهایی شده بود و تنها کافی بود، تصمیم بازگشت به تعهدات عملیاتی شود. روحانی مدعی است این تعلل نمتنها کشور را از مزایای اقتصادی برجام محروم کرد بلکه موقعیت ایران را در عرصه بین‌الملل نیز تضعیف ساخت.

مسئولیت تندروها در بن بست دیپلماتیک

روحانی بار دیگر منتقدان داخلی برجام را هدف گرفت و با یادآوری ۶ قطعنامه شورای امنیت از تناقض در مواضع آنان سخن گفت: «شما که می‌گویید برجام بد بوده و کارهای قبل خیلی خوب بوده؛ شما ۶ قطعنامه گرفتید، می‌گویید خوب بوده حالا برمی‌گردیم به همان، ما برمی‌گردیم به قبل از سال ۹۴. شما که می‌گویید اصلاً کل قطعنامه‌ها اصلاً ارزش ندارد، کاغذپاره است. شما چه می‌گویید؟ شما که قطعنامه را کاغذپاره می‌دانید، شما که کل برجام را بد می‌دانید، شما دیگر ساکت باشید.»

۵۰۰ میلیارد دلار خسارت

یکی از محوری‌ترین ادعاهای روحانی در این سخنرانی اشاره به خسارتی معادل ۵۰۰ میلیارد دلار است. او این عدد را نشانه‌ای از هزینه‌های فرصت‌های از دست‌رفته می‌داند: «اگر در سال ۱۴۰۰ یک عده‌ای مانع نمی‌شدند و ما در دوره بایدن به برجام برمی‌گشتیم، که همه چیز هم آماده بود، همه توافقات هم شده بود، امروز نه تنها چیزی به نام اسنپ‌بک نداشتیم بلکه در این مدت حدود ۵۰۰ میلیارد دلار هم ضرر نمی‌کردیم. در این ۴ سال مستقیم و غیرمستقیم ۵۰۰ میلیارد ضرر کردیم. خب چرا یک عده‌ای نگذاشتند؟»

اگرچه روحانی جزئیات این محاسبه را تشریح نکرده اما برآوردهای کارشناسان نشان می‌دهد این رقم احتمالاً شامل کاهش فروش نفت، محدودیت دسترسی به منابع ارزی، افزایش هزینه‌های تجارت خارجی و رکود سرمایه‌گذاری خارجی در ایران است.

ادامه در صفحه ۲

سید حسین مرعشی، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران
برای دور کردن سایه جنگ از ایران و خنثی کردن تهدیدات آمریکا
پیشنهادهایی را ارائه کرد:

سایه تهدید سه راه حل

وجود ندارد. زیرا واشنگتن خواسته‌های مشخصی دارد: توقف کامل غنی‌سازی، کاهش برد موشکی به زیر ۳۰۰ کیلومتر، تعیین تکلیف ذخایر اورانیوم غنی شده و خروج آن از ایران و در نهایت، کنار گذاشتن همه پایگاه‌های منطقه‌ای از یمین تا لبنان. او خاطرنشان کرد یکی از انتقاداتی که به بیانیه اصلاح‌طلبان شده، این است که بدون در نظر گرفتن واقعیت‌ها به مذاکره دعوت کرده و حتی پیشاپیش گفته‌اند که غنی‌سازی صفر را بپذیریم، در حالی که این خواسته عملاً امنیت ملی ایران را هدف گرفته و قابل پذیرش نیست. مرعشی تأکید کرد که مذاکره تاکتیکی با آمریکا در این شرایط نتیجه‌ای جز امتیازدهی یک‌طرفه نخواهد داشت و راه‌حل، تغییر سطح نگاه به رابطه با آمریکاست. به این معنی که وی ادامه داد: به جای تمرکز بر مسائل غیرقابل حل کنونی باید به سمت یک راهبرد بلندمدت حرکت کرد. تعریف افقی برای همکاری ایران و آمریکا می‌تواند، زمینه‌ساز کاهش تنش و آغاز تعاملات سازنده در حوزه‌های منطقه‌ای و اقتصادی شود. این همکاری به معنای از دست دادن استقلال یا تبعیت از سیاست‌های آمریکا نیست بلکه می‌تواند در چارچوبی عادلانه و متوازن شکل بگیرد.

مرعشی افزود که جامعه مدنی و شخصیت‌های سیاسی می‌توانند در این مسیر فعال شوند. تشکیل تیمی مستقل از ساختار رسمی حکومت که بدون مسئولیت رسمی، رایزنی‌هایی با طرف آمریکایی انجام دهد، می‌تواند مقدمه‌ای برای مذاکرات راهبردی آینده باشد. به این شکل، تقابل و تنش میان ایران و آمریکا به همکاری منطقی تبدیل می‌شود؛ نه تابعیت محض و وا دادن در مقابل خواسته‌های آمریکا و از بین رفتن استقلال کشور. در یک چارچوب عادلانه، می‌توان به یک راهبرد استراتژیک با آمریکایی‌ها دست یافت.

مرعشی به نمونه‌هایی از همکاری‌های بالقوه اشاره کرد: ایران

سازندگی: در آخرین جلسه شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی ایران که روز پنج‌شنبه در دفتر مرکزی این حزب برگزار شد، سیدحسین مرعشی، دبیرکل حزب، ضمن تشریح تهدیدهای اصلی پیش‌روی ایران به ارائه پیشنهادها و راهبردهایی برای مقابله با آنها پرداخت. مرعشی با اشاره به شرایط کنونی کشور گفت: ایران از سه نقطه اصلی در معرض تهدید قرار دارد. نخستین تهدید، اسرائیل است که در برابر آن راهی جز تقویت پدافند و افزایش توان موشکی وجود ندارد. وی افزود که اقدامات محدودی در این زمینه انجام شده است اما کافی نیست و ایران باید آماده باشد تا در صورت اقدام نظامی احتمالی اسرائیل، هم از کشور دفاع کند و هم پاسخی متناسب ارائه دهد. مرعشی تأکید کرد که اسرائیل در برخی موضوعات تا حدی تحت کنترل آمریکاست و واشنگتن نیز با فروپاشی جمهوری اسلامی موافق نیست؛ هرچند این موافقت ناشی از رضایت از ایران نیست بلکه به دلیل فقدان آلترناتیو و نگرانی از خلأ قدرتی است که می‌تواند، بحران بزرگی در سراسر خاورمیانه ایجاد کند. با این حال اسرائیل همچنان دشمن جدی ایران باقی خواهد ماند و کشور باید همواره پیام قدرت بازدارندگی خود را منتقل کند.

دومین تهدید، اروپاست. مرعشی توضیح داد که اروپا در حال حاضر در حال بررسی تمدید زمان استفاده از مکانیسم «اسنپ‌بک» است و ایران با پذیرفتن سریع این پیشنهاد و تمایل به ارائه آن از سوی روسیه، مرتکب اشتباه تاکتیکی شد. وی افزود که اروپایی‌ها که در اوج درگیری اوکراین با روسیه قرار دارند، طبیعی است که با پیشنهاد روسیه موافقت نکنند. این تأخیر هیچ زبانی برای ایران نداشت اما امتناع از پذیرش آن موجب شد، موضوع اسنپ‌بک دوباره مطرح شود و اقتصاد ایران را دست‌کم ۱۰ درصد تحت فشار تازه‌ای قرار دهد. مرعشی سومین و مهم‌ترین چالش را ایالات متحده دانست و تصریح کرد که امکان گفت‌وگوی سازنده با آمریکا در شرایط کنونی

گزارش

نگاه محدود؛ بحران دائم

رئیس‌جمهور: به جای حل مسائل
دنبال تغییر آدم‌ها هستیم

رئیس‌جمهور در یک‌صدوسیزدهمین نشست مجمع عمومی فرهنگستان علوم پزشکی با تأکید بر ضرورت تغییر نگاه‌ها در مدیریت کشور گفت: از روزی که دولت چهاردهم مسئولیت را به عهده گرفته با تراکم بحران‌ها مواجه بوده‌ام. اما اگر دانشگاهیان و متخصصان به میدان بیایند و احساس مسئولیت کنند، هیچ مانعی نمی‌تواند ما را متوقف کند. به گفته او، یکی از مشکلات اصلی در کشور این است که مسائل را سیاسی می‌بینیم و به جای حل مشکل، افراد را تغییر می‌دهیم. پزشک‌یان با بیان اینکه نگاه‌او به مسائل، «سلامت‌محور» است، اظهار کرد: سلامت فقط درمان پزشکی نیست بلکه شامل حل بیکاری، رسیدگی به محرومان و کاهش مشکلات اجتماعی نیز می‌شود. او تأکید کرد که پزشکان با هوش و توان مدیریتی بالای خود، اگر اختیارات کافی داشته باشند، می‌توانند در سطح محلی مشکلات معیشتی و اجتماعی مردم را هم برطرف کنند.

رئیس‌جمهور افزود: مشکل اصلی کشور کمبود منابع نیست بلکه مصرف بی‌رویه و فراتر از استانداردهای جهانی است. به گفته او، اگر مصرف مدیریت شود و به افراد متخصص اختیار داده شود، راه‌حل‌ها خود را نشان خواهند داد. برنامه «محلهمحوری» دولت نیز با همین نگاه طراحی شده است تا مسئولیت حل مسائل به سطح جامعه و مردم واگذار شود.

پزشک‌یان تأکید کرد: اگر مردم به صحنه بیایند حتی نبود مسئولانی چون من هم خللی در کشور ایجاد نمی‌کند. او افزود که در سفرهای استانی تلاش دارد، نیروهای بومی و شایسته به کار گرفته شوند و اداره کشور تنها به اطاعت از مدیران محدود نشود.

رئیس‌جمهور یکی از چالش‌های مهم را ضعف نظام آموزشی دانست و گفت: در مدارس و دانشگاه‌ها فقط علم منتقل می‌شود، نه مهارت‌های رفتاری و دغدغه‌مندی برای مشکلات جامعه. به همین دلیل فارغ‌التحصیلان کمتر احساس مسئولیت اجتماعی دارند و برخی به راحتی به مهاجرت فکر می‌کنند. او یادآور شد در بحران‌ها و جنگ‌ها کسانی ایستادگی کردند که با وجود ناملایمات، دغدغه کشور داشتند.

به گفته پزشک‌یان، مشکل اصلی در توری و قانون نیست بلکه در رفتار و انگیزه مجریان است. او تصریح کرد: اگر نگاه‌ها اصلاح شود و طرح‌های محلهمحوری و مدرسمحوری به درستی اجرا شود، هیچ قدرتی توان تسلیم کردن ایران را نخواهد داشت. او خواستار فعال شدن پایگاه‌هایی چون مدرسه و مسجد در حل مشکلات محلی شد.

وی همچنین نظام سلامت را نیازمند بازنگری دانست و گفت: بیمارستان‌ها باید محور خدمت به محرومان باشند و هیچ بیمار نیازمند نباید ناامید بازگردد. او پیشنهاد داد کسانی که توان مالی دارند، هزینه کامل درمان را بپردازند تا امکان حمایت از اقشار ضعیف فراهم شود.

پزشک‌یان با تأکید بر وفاق به‌عنوان شعار دولت چهاردهم اظهار کرد: برای حل مشکلات کشور نیاز به قانون جدید نیست بلکه باید قوانین موجود را درست اجرا کنیم. او گفت بودجه دانشگاه‌ها و دستگاه‌ها باید بر اساس عملکرد و خروجی تخصیص یابد و منابع نباید صرف نهادهایی شود که کارآمدی ندارند زیرا این وضعیت، ظلم به مردم و هدر دادن بیت‌المال است.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنانش بی‌عدالتی در توزیع منابع را ریشه بسیاری از اعتراضات دانست و گفت: تصمیم‌گیری متمرکز و سهم‌خواهی ناعادلانه موجب احساس تبعیض در جامعه شده است. به باور او، اگر انتصاب‌ها بر اساس شایستگی و عدالت باشد، مردم با مسئولیت‌پذیری بیشتری پای کار خواهند آمد. پزشک‌یان حل مشکلات کشور را نیازمند نگاه همه‌جانبه عنوان کرد و گفت: هیچ مساله‌ای با نگاه بخشی و جزیره‌ای قابل حل نیست. تصمیم‌ها باید با در نظر گرفتن مجموعه عوامل و در قالب تصمیم جمعی اتخاذ شود. او همچنین هشدار داد در استفاده از منابع طبیعی باید ملاحظات بین‌نسلی و تغییرات اقلیمی در نظر گرفته شود؛ زیرا توسعه بی‌محابا در مناطقی مانند تهران می‌تواند به بحران‌های جدی دامن بزند. رئیس‌جمهور در پایان بار دیگر بر بحران‌های متراکم دولت چهاردهم تأکید کرد و افزود: اگر نخبگان علمی و دانشگاهی وارد میدان شوند و مسئولیت بپذیرند، کشور توان عبور از همه مشکلات را دارد. او خاطرنشان کرد: مشکل ما این است که همه چیز را سیاسی می‌بینیم و به جای حل مسائل، دنبال تغییر آدم‌ها هستیم.

ادامه گزارش یک

هشدارهای روحانی

او در ادامه تأکید کرد: «در ۱۴۰۰ اگر ما برمی‌گشتیم به برجام، هم از منافع برجام استفاده می‌کردیم هم برجام تثبیت می‌شد هم امروز مشکل اسنپ‌یک نداشتیم و حتی بالاتر من می‌خواهم بگویم حتی دیگر بهانه جنگ ۱۲ روزه هم وجود نداشت. این مشکلات، مشکلاتی است که یک عده تندرو با توهماتشان، جلوی منافع ملی کشور را گرفتند».

روحانی توضیح داد که دولت یازدهم و دوازدهم در چارچوب تعهدات خود به‌درستی عمل کرده و حتی پس از خروج آمریکا از توافق، مهلت کافی به ۴+۱ داده تا راه‌حلی پیدا شود. به باور روحانی، اگر ایستادگی دولت‌ش در اردیبهشت ۱۳۹۷ نبود و ایران هم بعد از آمریکا از برجام خارج شده بود، همه قطعنامه‌ها همان زمان بازمی‌گشت و فشارها دوجندان می‌شد. در همین راستا او تأکید کرد: «آنهايي که در مجلس آن ایام و قبلش برجام را آتش می‌زدند آنها دیگر باید کاملاً ساکت باشند».

روحانی درباره جزئیات اسنپ‌یک و اهمیت آن گفت که اسنپ‌یک می‌تواند، تحریم‌های پیش از برجام را بازگرداند و از نظر سیاسی و حقوقی اهمیت زیادی دارد اما جمهوری اسلامی ایران تاکنون تمامی تعهدات خود را رعایت کرده است. او با اشاره به تحریم‌ها و تلاش‌های آمریکا برای تحت فشار گذاشتن ایران، تصریح کرد که ایران هوشمندانه عمل کرده و از خروج فوری از برجام اجتناب ورزیده تا تمامی مسئولیت‌ها بر دوش کشور نیفتد.

انتقاد از اروپا

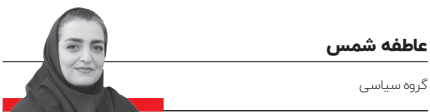
روحانی در بخشی دیگر از سخنان‌ش به رفتار اروپا اشاره کرد و گفت: «سه کشور اروپایی حق ندارند، اسنپ‌یک کنند» و تأکید کرد: «اروپا که به تعهدات خودش در برجام و به تعهدات ۱۱ گانه خودش عمل نکرده، امروز نمی‌تواند مدعی باشد و بگوید، ایران تعهدات خودش را نقض کرده است. کاری که اروپا دارد انجام می‌دهد کاملاً باخت – باخت است. نه به نفع ایران است، نه به نفع سه کشور اروپایی، نه به نفع منطقه است، نه به نفع جهان، نه به نفع معاهده NPT، نه به نفع سازمان ملل است، ضربه به همه اینهاست».

او ادامه داد «کشورهای اروپایی نه تنها به تعهدات خود عمل نکرده‌اند، بلکه از اقدامات متجاوزانه آمریکا و اسرائیل نیز حمایت لفظی و عملی کرده‌اند». او افزود: این وضعیت نه تنها مشروعیت حقوقی اروپا را زیر سوال می‌برد بلکه تلاش

تحلیل روز

جنگ نرم یا شعار رسانه‌ای؟

نقد عملکرد رسانه ملی در سایه سخنان جلیلی

عاطفه شمس

گروه سیاسی

وحید جلیلی، قائم‌مقام سازمان صداوسیما، اخیراً در سخنانی، بار دیگر بر ضرورت مقابله با «تمدن وحشی غرب» و «جریان‌های فرهنگی سرسپرده به رژیم صهیونیستی» تأکید کرده است. او در مراسم پاسداشت شهدای یمنی از طرفداران تسلیم و سرسپردگان به رژیم صهیونیستی به‌عنوان کسانی نام‌برد که «موشک‌ها و هواپیماهای دشمن را کارسازی می‌کنند» و گفت که امروز، روز به چالش کشیدن مبانی تمدن غرب است. این نوع سخنان که بارها از سوی مدیران صداوسیما تکرار شده، از دو منظر، یکی محتوایی و دیگری بر لحاظ عملکرد خود رسانه ملی در داخل کشور، قابل بررسی است.

جلیلی با تأکید بر فعال‌سازی خاکریزهای پدافندی و آفندی در جبهه جنگ نرم، از رسانه‌ها، هنر و اندیشه خواست، نقش خود را در جهاد تاریخی برای مقابله با دشمنان جهانی ایفا کنند. او همچنین با اشاره به وقایع یمن و شهادت دولتمردان این کشور، نمونه‌ای از تربیت قرآنی و مقاومت الهام‌بخش معرفی و آرزو کرد که جهاد ملت یمن بتواند، غده سرطانی رژیم صهیونیستی را از منطقه حذف کند.

اما آنچه در این میان جلب توجه می‌کند، تناقض آشکار میان شعارهای بلندپروازانه جلیلی و عملکرد واقعی سازمان متبوع اوست. صداوسیما، به‌رغم منابع عظیم مالی و انحصار گسترده در اطلاع‌رسانی، سال‌هاست با کاهش شدید اعتماد عمومی مواجه است. آمارها نشان می‌دهد که مخاطبان شبکه‌های

آنها برای فعال کردن اسنپ‌یک را بی‌اساس می‌کند. روحانی خاطرنشان کرد که حتی مسأله اوکراین نیز نمی‌تواند، توجیهی برای این اقدامات باشد.

دعوت به مذاکره دوباره

یکی از مهم‌ترین بخش‌های سخنان روحانی، هشدار نسبت به خطر فعال‌سازی «اسنپ‌یک» یا همان مکانیسم ماشه بود: «تا جایی که می‌توانیم نباید بگذاریم این قطعنامه‌ها برگردد. باید تلاش کنیم و از این فرصت استفاده کنیم». روحانی راه‌حل خروج از وضعیت فعلی را بازگشت به میز مذاکره می‌داند: «اروپا نباید به خاطر مسأله اوکراین از ما انتقام بگیرد. به نفع همه ماست که یک بار دیگر پای میز مذاکره بنشینیم. امروز هم آمادگی هست و هنوز فرصت وجود دارد که با سه کشور اروپایی یا با ۴+۱ گفت‌وگو کنیم، تا موضوع اسنپ‌یک از دستور شورای امنیت خارج شود. این به نفع آنها، به نفع ما و به نفع NPT خواهد بود». او همچنین تأکید می‌کند که ایران، روسیه و چین به‌طور رسمی با فعال‌سازی اسنپ‌یک مخالفند و اروپا باید از مسیر تقابل خارج شود. از نظر او، راه حلی که سه کشور اروپایی در پیش گرفته‌اند «باخت – باخت» است و

تنها از طریق گفت‌وگوی سازنده می‌توان به توافقی با راه‌حل «برد – برد» دست یافت.

مسیر سخت، فرصت محدود

به‌نظر می‌رسد، سخنان روحانی نه‌تنها نقدی بر عملکرد دولت سیزدهم و جریان‌های مخالف برجام است بلکه تلاشی است برای بازگشایی دوباره پرونده دیپلماسی در شرایطی که فضای سیاسی کشور بیش از هر زمان دیگری دوقطبی شده است. اکنون با تشدید فشارهای غرب، احتمال فعال شدن مکانیسم ماشه و بحران‌های اقتصادی گسترده، تصمیم‌گیری درباره نحوه تعامل ایران با جامعه جهانی به نقطه‌ای تعیین‌کننده رسیده است. در این میان، دو مسیر پیش روی کشور قرار دارد: ادامه وضعیت تقابلی که می‌تواند به انزوی بیشتر منجر شود یا بازگشت به میز گفت‌وگو برای یافتن راه‌حلی پایدار. اظهارات اخیر حسن روحانی، فارغ از ارزیابی درستی یا نادرستی محاسبات او، بار دیگر نشان می‌دهد که مذاکره همچنان یک ابزار کلیدی در سیاست خارجی ایران است؛ ابزاری که می‌تواند هزینه‌های کشور را کاهش داده و فرصت‌های تازه‌ای برای رشد اقتصادی و تعاملات منطقه‌ای و جهانی ایجاد کند.

مخاطبان داخلی نه الهام‌بخش بلکه دور از واقعیت و دور از مشکلات ملموس زندگی آنها جلوه کنند. در کشوری که مسائل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مردم هنوز حل نشده و اعتماد عمومی نسبت به رسانه ملی رو به کاهش است، تمرکز بر جهاد جهانی و مقابله با تمدن غرب از سوی کارگزاران این رسانه، بیش از آنکه راهگشا باشد به شعاری برای پر کردن خلأ عملکرد رسانه‌ای تبدیل می‌شود.

تا زمانی که صداوسیما نتواند اعتماد داخلی را بازسازی کند، اطلاعات دقیق، شفاف و بی‌طرفانه ارائه دهد و نقش واقعی خود در تربیت افکار عمومی و اطلاع‌رسانی را ایفا کند، سخن گفتن از جنگ نرم جهانی و مقابله با تمدن غرب تنها به مصرف شعاری و تبلیغاتی محدود خواهد ماند.

شاید بتوان گفت، بزرگ‌ترین چالش امروز رسانه ملی، فقدان نگاه انتقادی، شفاف و مسئولانه در داخل است، همان چیزی که جلیلی آن را در سطح بین‌المللی جستجو می‌کند اما در میدان داخلی سازمان متبوع او هنوز تحقق نیافته است. این تناقض، مبنای نقد جدی به سیاست‌های مدیریتی و رسانه‌ای صداوسیما است و نشان می‌دهد که شعارهای پرطمطراق تنها زمانی اعتبار خواهند داشت که عملکرد داخلی با آن همسو باشد.

سال هشتم شماره ۲۰۵۵
شنبه ۱۵ شهریور ۱۴۰۴

بررسی تحولات جهان

افق

سایه اسنپ بک

همکاری دیپلماتیک تازه ایران با آژانس بین‌المللی انرژی بیشتر شد

ابوالفضل خدایی

گروه بین‌الملل

در هفته‌های اخیر، تلاش‌های دیپلماتیک پیرامون پرونده هسته‌ای ایران وارد مرحله‌ای تازه شده است؛ مرحله‌ای که می‌تواند تعامل جدی‌تری برای تنش‌زدایی از روابط ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ایجاد کند. در همین چارچوب، سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه در دوحه با کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، دیدار و گفت‌وگو کرد. این دیدار در شرایطی صورت گرفت که سه کشور اروپایی اقدام به بازگرداندن قطعنامه‌های لغو شده شورای امنیت کرده‌اند؛ اقدامی که از سوی ایران غیرقانونی و مغایر با روح توافقات پیشین تلقی شده است. عراقچی در این دیدار ضمن تأکید بر پابندی ایران به مسیر دیپلماسی از کالاس خواست تا در مقام هماهنگ‌کننده کمیسیون مشترک برجام، نقش فعالی در خنثی‌سازی تحرکات اخیر ایفا کند. او با اشاره به تعهدات مندرج در قطعنامه ۲۲۳۱ بر ضرورت حفظ چارچوب‌های توافق شده، تأکید کرد و خواستار بازگشت طرف‌های اروپایی به رویکردی سازنده شد. کالاس نیز در پاسخ، مذاکره را تنها راه‌حل موجود دانست و بر لزوم

آمریکا

جدایی هند از آمریکا!

احساس خطر ترامپ از ائتلاف سه‌گانه

دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا در موضعی کم‌سابقه، به دیدار روزهای اخیر مستولان ارشد چین، روسیه و هند در نشست شانگهای واکنش نشان داد. وی با انتشار پیامی در تروث سوشیال ضمن انتشار عکسی مشترک از سران روسیه، چین و هند نوشت: «به نظر می‌رسد هند و روسیه را به چین تارک بخته‌ایم.» وی در ادامه افزود که امیدوار است این سه کشور آینده‌ای طولانی و پررونق با هم داشته باشند! ترامپ پیش‌تر در پیامی با اشاره به رژه نظامی بزرگ ارتش چین نوشت: «سؤال بزرگی که باید به آن پاسخ داده شود این است که آیا شسی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین از کشورش به خاطر حجم عظیم حمایت و بهای انسانی که ایالات متحده آمریکا به چین داد تا به آن در تضمین آزادی‌اش در مقابل مهاجم خارجی غیردوست کمک کند، اشاره خواهد کرد یا خیر.» به باور تحلیل‌گران و ناظران غربی سیاست‌های تعرفه‌ای دونالد ترامپ نه‌تنها روابط واشنگتن و دهلی‌نو را تضعیف کرده بلکه به گفته کارشناسان می‌تواند به تقویت پیوندهای چین و هند بینجامد. چین با بهره‌گیری از این فرصت در حال بازتعریف جایگاه خود در نظم نوین جهانی است. هند در حالی روند جدید در سیاست خارجی را پیش گرفته است که روابط این کشور با آمریکا تحت ریاست جمهوری ترامپ تضعیف شده؛ مذاکرات تجاری بی‌نتیجه مانده و اعمال تعرفه ۵۰ درصدی بر کالاهای هندی به‌دلیل خرید نفت روسیه، نگرانی صادرکنندگان هند را افزایش داده است. هم‌زمان، مسکو و دهلی‌نو با تکیه بر شراکت دیرینه دوران جنگ سرد، کانال‌های همکاری را حفظ کرده‌اند. گردهمایی اخیر رهبران چین، روسیه و هند در چین نیز بازتاب زیادی در محافل سیاسی و رسانه‌ای غرب داشته است. اندیشکده فارن افرز در تحلیلی به قلم «جیک سالیوان» و «اکرت ام. کمپبل» که در دولت جو بایدن سابقه خدمت به عنوان مشاور امنیت ملی و معاون وزیر خارجه را داشتند معتقدند که واشنگتن باید دهلی‌نو را به خود نزدیک‌تر کند، نه دورتر. در فرازهایی از این تحلیل آمده است: در شرایطی که جهان درگیر دگرگونی‌های ژئوپلیتیک، جنگ اوکراین، بحران تایوان و بازترسیم اتحادهای منطقه‌ای است، روابط واشنگتن و دهلی‌نو نیز در نقطه‌ای حساس قرار دارد. دو نویسنده سرشناس حوزه سیاست خارجی آمریکا، هشدار داده‌اند که اگر ایالات متحده نتواند هند را در چارچوب یک ائتلاف راهبردی پایدار حفظ کند، خطر از دست رفتن یکی از مهم‌ترین شرکای استراتژیک قرن بیست‌ویکم وجود دارد.

بحران اعتماد و پیام دهلی نو

به گفته نویسندگان، روابط آمریکا و هند در سال‌های اخیر دچار تنش شده است:

سیاست‌های تعرفه‌ای و تجاری دولت آمریکا، بی‌اعتمادی اقتصادی ایجاد کرده است.

ادامه گفت‌وگوها در روزها و هفته‌های آینده توافق شد. در ادامه این تحولات، عراقچی موضع ایران را با صراحت بیان کرد و گفت که جمهوری اسلامی هرگز میز مذاکره را ترک نکرده چراکه به صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای خود باور دارد و از گفت‌وگو هراسی ندارد. او افزود که ایران همواره آماده مذاکره بوده اما در صورت خدشه‌دار شدن عزت ملی، گزینه‌های دیگری نیز روی میز خواهد بود. این موضع‌گیری نشان‌دهنده عزم ایران برای حفظ استقلال و کرامت ملی در برابر فشارهای خارجی است. اشاره عراقچی به دیدار اخیر رئیس‌جمهور ایران با آنتونیو گوتش، دبیرکل سازمان ملل متحد نیز حائز اهمیت بود. او نقل کرد که گوتش به این نتیجه رسیده که ایران به دنبال سلاح هسته‌ای نیست و همواره راه‌حل دیپلماتیک را ترجیح داده است. با این حال عراقچی تأکید کرد که برخی ابهامات باقی‌مانده تنها از طریق تعامل و گفت‌وگو قابل رفع هستند. او همچنین یادآور شد که ایران در گذشته اقداماتی اعتمادساز انجام داده و در صورت توافق، آماده ورود به برنامه‌های جدید اعتمادسازی است، مشروط به رفع تحریم‌ها و پایان تهدیدات. در همین حال به نظر می‌رسد، روابط ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز با پیشرفت‌هایی اندک روبه‌رو شده است. پس از حملات آمریکا به برخی تأسیسات هسته‌ای ایران و آغاز جنگ ۱۲ روزه اسرائیل، بازرسان آژانس کشور را ترک کردند و

همکاری‌ها به حالت تعلیق درآمد. اکنون مذاکراتی میان وزارت امور خارجه، سازمان انرژی اتمی و آژانس در جریان است تا چارچوب جدیدی برای همکاری‌ها طراحی شود. عراقچی اعلام کرد که آژانس نیز پذیرفته که شرایط جدید نیازمند چارچوبی تازه است اما تا زمان دستیابی به توافق، همکاری جدیدی شکل نخواهد گرفت. رضا نجفی، نماینده دائم ایران در سازمان‌های بین‌المللی در وین نیز از ادامه رایزنی‌ها در سطح کارشناسان خبر داد و گفت که هدف این مذاکرات، تعیین شکل جدید همکاری با آژانس است. در سوی دیگر رافائل گروسی، مدیرکل آژانس، در گفت‌وگویی با رویترز تأکید کرد که مذاکرات نباید ماهه‌ها به درازا بکشد. او همچنین اذعان کرد که از زمان حملات به سایت‌های هسته‌ای، آژانس هیچ اطلاعاتی درباره وضعیت اورانیوم ۶۰ درصدی ایران ندارد. در کنار این تحولات،

نگاه واشنگتن به دهلی‌نو همچنان در چارچوب سنتی «موازنه هند - پاکستان» تعریف می‌شود؛ حال آنکه هند امروز یک بازیگر مستقل جهانی است.

در سطح سیاسی، اظهارنظرهای تند مقامات آمریکایی و بی‌توجهی به حساسیت‌های هند، باعث سردی روابط شده است. نخست‌وزیر نارندرا مودی نیز پیام روشنی به غرب داد: «من گزینه‌های دیگری دارم.» اشاره او به روابط رو به گسترش با چین و روسیه است. در چنین شرایطی، از نگاه کامبل و سالیوان، خطر واقعی این است که شکاف فعلی به بحرانی غیرقابل ترمیم تبدیل شود.

چرا هند برای آمریکا حیاتی است؟

وزن ژئوپلیتیک: هند تنها دموکراسی بزرگ آسیایی با رشد اقتصادی سریع است که می‌تواند در برابر نفوذ چین موازنه ایجاد کند. بازار و اقتصاد: اقتصاد هند با بیش از یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون نفر جمعیت، در حال تبدیل شدن به سومین اقتصاد بزرگ جهان است. نقش امنیتی: حضور هند در ائتلاف‌هایی مانند «کواد» شامل آمریکا، ژاپن، استرالیا، هند نشان داده که می‌تواند وزنه‌ای مهم در امنیت هند - پاسیفیک باشد. فناوری و نوآوری: از انرژی هسته‌ای تا فناوری‌های دیجیتال و فضایی، همکاری هند با آمریکا می‌تواند زنجیره تأمین جهانی را متنوع و امن‌تر کند.

مقاله تأکید می‌کند که آمریکا باید به جای فشار، یک ائتلاف راهبردی ۱۰ ساله با هند شکل دهد که:

شامل همکاری در حوزه دفاعی، امنیتی و اطلاعاتی باشد.

به زنجیره‌های تأمین فناوری و انرژی پاک پیوند بخورد.

در مسائل جهانی مانند تغییرات اقلیمی و امنیت سایبری نیز به اشتراک عمل برسد.

نگرانی‌ها از فعال شدن مکانیسم «اسنپ‌بک» همچنان پابرجاست. با گذشت یک هفته از آغاز مهلت ۳۰ روزه، نشانه‌ای از تغییر مسیر برای جلوگیری از اجرایی شدن آن دیده نمی‌شود. با این حال، عراقچی تأثیر این تحریم‌ها را بیشتر روانی دانست و گفت که تحریم‌های سنگین‌تری از سوی آمریکا اعمال شده‌اند اما فضای روانی پیرامون اسنپ‌بک بیش از واقعیت آن بزرگ‌شمایی شده است. او تأکید کرد که ایران با هر نوع تحریمی مخالف است و برای رفع آنها تلاش خواهد کرد. در مجموع، روابط ایران و آژانس در آستانه یک نقطه عطف قرار دارد. نتیجه مذاکرات مستقیم با آمریکا و توانایی طرفین در حل مسائل فنی و امنیتی، تعیین‌کننده آینده این روابط خواهد بود. اگر دیپلماسی پیروز شود، می‌توان به بهبود روابط امیدوار بود؛ در غیر این صورت، احتمال ورود به دوره‌ای از تنش و بی‌ثباتی بیشتر وجود دارد.

دیپلماسی

سوء تفاهم تهران با دوحه رفع شد

روایت عراقچی از انتقال پیام پزشک‌یان به امیر قطر

«سیدعباس عراقچی» در مصاحبه‌ای با روزنامه «الشرق» در دوحه که متن کامل آن روز یک‌شنبه منتشر خواهد شد از نتایج دیدار خود با «شیخ تمیم بن حمد آل ثانی» امیر قطر تمجید کرد و گفت: «در این دیدار، پیام شفاهی رئیس‌جمهور مسعود پزشک‌یان را به امیر قطر منتقل کردم. این دیدار بسیار مهم و تأثیرگذار بود». وی افزود: در این گفت‌وگو، روابط دوجانبه ایران و قطر به‌ویژه سوء تفاهمی که پس از حملات ایران به پایگاه العدید قطر، در پی حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران به وجود آمد، مورد بررسی قرار گرفت. عراقچی تأکید کرد که مذاکرات با امیر قطر همچنین با «شیخ محمد بن عبدالرحمان آل ثانی»، نخست‌وزیر و وزیر خارجه قطر، بسیار ثمربخش، جدی و مفید بود. این دیپلمات عالی‌رتبه افزود: «در این دیدار درباره موضوعات متعددی گفت‌وگو کردیم که از روابط دوجانبه و آخرین تحولات مرتبط با آن آغاز شد. خوشبختانه هیچ اختلافی میان دو کشور وجود ندارد و سوء تفاهم پیش آمده نیز به طور کامل با این سفر برطرف شد». وزیر خارجه تصریح کرد: «همچنین درباره راهکارهای دستیابی به ثبات منطقه‌ای به‌ویژه از سرگیری گفت‌وگوهای میان کشورهای منطقه برای تأمین امنیت و همکاری در مقابله با سلطه‌طلبی رژیم اسرائیل و تجاوزگری آن علیه کشورهای منطقه، بحث و تبادل نظر شد». عراقچی افزود: «پرونده هسته‌ای ایران نیز در این دیدار به طور مفصل مورد بررسی قرار گرفت و من آخرین تحولات این موضوع را برای امیر قطر تشریح کردم. دوستان ما در قطر همواره دیدگاه‌های خوبی داشته‌اند و ما همیشه درباره این مسائل تبادل نظر کرده‌ایم. در این دیدار نیز مشورت‌های ارزشمندی انجام شد». «امجد الانصاری» سخنگوی وزارت خارجه قطر حدود دو ماه پیش در اظهارنظری درباره حمله موشکی ایران به پایگاه هوایی العدید گفت: «روابط با تهران تحت تأثیر قرار گرفته است و همان‌طور که محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه کشور اشاره کرد، آنچه اتفاق افتاد، زخم بزرگی بر روابط ما با ایران گذاشت اما ما آماده‌ایم که به جلو حرکت کنیم زیرا انتخاب همیشگی ما تلاش برای امنیت منطقه است».

ویرتین: تازه‌های نشر

در کشاکش دو امپراتوری

بررسی کتاب **بریتانیا و کشور حائل** اثر دیوید مک‌لین

مظفرالدین شاه با همسر و دختر پادشاه انگلستان در کشتی ویکتوریا آلبرت، سال ۱۲۸۱ شمسی

متین بادی

روزنامه‌نگار

اهمیت استراتژیک ایران به دلیل موقعیت ژئوپلیتیک آن، نزدیکی به آب‌های آزاد خلیج فارس و اقیانوس هند و نقش آن به عنوان پلی میان شرق و غرب باعث شده تا در طول تاریخ معاصر، این سرزمین در میانه رقابت‌های سیاسی و اقتصادی قدرت‌های بزرگ قرار بگیرد. قدرت‌های اروپایی برای پیشبرد اهداف و منافع خود در رقابت با دیگر قدرت‌ها همواره سعی داشتند تا بر نفوذ و قدرت خود در ایران بیفزایند. اوج این رقابت، سال‌های ۱۸۹۰ تا ۱۹۱۴ میلادی است؛ دورانی که دو امپراتوری روسیه تزاری و بریتانیای کبیر، ایران را به میدانی برای تقابل و رقابت با یکدیگر بدل کردند.

کتاب «بریتانیا و کشور حائل؛ فروپاشی امپراتوری ایران» اثر دیوید مک‌لین از جمله کتاب‌هایی است که این دوره از تاریخ معاصر ایران را مورد تحقیق و بررسی قرار داده است. این اثر ایران را در برهه‌ای حساس از تاریخش به تصویر می‌کشد؛ زمانی که این سرزمین به گرگ‌های سرنوشت‌ساز در بازی قدرت‌های بزرگ تبدیل شده بود. دیوید مک‌لین، استاد برجسته تاریخ در دانشگاه کینگز کالج لندن با استفاده از اسناد بایگانی وزارت خارجهٔ بریتانیا و مدارک دست اول واقعیت‌های پنهان سیاست‌های امپراتوری‌ها را آشکار کرده و تصویری تازه و مستند از ایران در آستانه قرن بیستم ارائه می‌دهد. دیوید مک‌لین این بازهٔ تاریخی را به دو دورهٔ قبل و بعد از سال ۱۹۰۵ تقسیم می‌کند. دورهٔ اول، زمانی است که روسیه به شدت در تلاش برای گسترش قلمرو نفوذ خود به سمت جنوب و رسیدن به آب‌های گرم خلیج فارس بود. هدف روس‌ها تسلط بر مسیرهای تجاری و منابع منطقه بود و از سوی دیگر، بریتانیا که هند را در اختیار داشت، نگران پیشروی روس‌ها به سوی شبه‌قارهٔ هند بود. برای مقابله با این تهدید، بریتانیا سیاست ایجاد «کشور حائل» را در پیش گرفت؛ استراتژی‌ای که ایران را به عنوان منطقه‌ای مستقل ولی تحت نفوذ میان دو امپراتوری قرار می‌داد تا مانع برخورد مستقیم آن‌ها شود. اما وضعیت ایران در این دوران بسیار شکننده بود. حکومت مرکزی ضعیف، فساد گسترده، نبود اصلاحات ساختاری و فشارهای داخلی و خارجی، کشور را در حالت نیمه‌مستعمره قرار داده بود. ایران، به تعبیر مک‌لین «مرد بیمار» منطقه بود؛ کشوری گرفتار در فساد و ضعف که نه می‌توانست اصلاحات واقعی انجام دهد و نه در برابر مداخلات خارجی مقاومت کند. این وضعیت باعث شد تا هر دو قدرت بزرگ از طرق مختلف و با استفاده از امتیازات اقتصادی، نظامی و سیاسی، نفوذ خود را در ایران تثبیت کنند.

مک‌لین با دقت تمام، نقش خلیج فارس، بنادر جنوبی ایران، شبکه‌های جاده‌ای و امتیازهای اقتصادی را بررسی کرده و نشان می‌دهد، چگونه این عوامل به ابزارهای مهمی برای نفوذ بریتانیا تبدیل شدند. او با تحلیل اسناد وزارت خارجه بریتانیا، نشان می‌دهد این نفوذ نه تنها در سطح دیپلماتیک بلکه در حوزه‌های اقتصادی و نظامی نیز گسترش یافت. به همین ترتیب، قراردادهای ۱۹۰۷ و ۱۹۱۵ میان بریتانیا و روسیه که ایران را به سه منطقهٔ نفوذ تقسیم کردند عملاً استقلال سیاسی ایران را نقض کرد و کشور را به تدریج به

پادشاه مُد

جورجیو آرمانی طراح افسانه‌ای مد ایتالیایی درگذشت

جورجیو آرمانی، طراح افسانه‌ای مد ایتالیا و بنیان‌گذار برند جهانی Armani در ۹۱ سالگی درگذشت. خانهٔ مد آرمانی در بیانیه‌ای رسمی اعلام کرد که او «در آرامش و در کنار عزیزانش چشم از جهان فروبست». با وجود سن بالا، آرمانی تا واپسین روزهای عمر در پروژه‌ها و کالکشن‌های برندش حضور فعال داشت و عشقش به مد را با عمل نشان می‌داد. در ادامهٔ بیانیهٔ این شرکت آمده: «او تا آخرین روزهای زندگی با انرژی و پشت‌کار به کار خود ادامه داد. میراث او نه‌تنها در مد بلکه در تمامی جنبه‌های زندگی جریان دارد. خانواده و هم‌کارانش، راه او را ادامه خواهند داد.» این طراح برجسته مدتی بود که از بیماری رنج می‌برد و در ژوئن امسال برای نخستین‌بار در طول دوران حرفه‌ای خود مجبور شد از حضور در هفتهٔ مد مردان میلان و نمایش مجموعه‌هایش انصراف دهد.

اگرچه جورجیو آرمانی هیچ‌گاه جانشینی رسمی معرفی نکرد، تحلیل‌گران معتقدند، رهبری برند به اعضای خانواده‌اش واگذار خواهد شد. از جمله روبرتا و سیلوانا آرمانی (خواهرزاده‌های او)، آندره آکامرنا و پائالو دل‌اورکو که از سال ۱۹۷۷ مدیریت بخش طراحی مردانه آرمانی را بر عهده دارد.

جورجیو آرمانی علاوه بر نقش‌آفرینی در صنعت مد، همکاری‌های ماندگاری با چهرهای مطرح هالیوود و موسیقی داشت. او استایل ریچارد گی‌یر در فیلم American Gigolo را طراحی کرد و با ستارگانی چون جورج کلونی، تام کروز، دیوید بکهام، جولیا رابرتز، کیت بلانشت، آن هتوی و آنجلینا جولی همکاری داشت. هم‌چنین ستاره‌های موسیقی چون بیانسه و لیدی گاگا نیز از طراحی‌های او بهره برده‌اند. طبق وصیت شخصی آرمانی، مراسم خاک‌سپاری به‌صورت خصوصی برگزار خواهد شد. با این حال مردم می‌توانند در روزهای ۶ و ۷ سپتامبر در سالن Armani/Teatro میلان به او ادای احترام کنند.

همه چیز از یک کت شروع شد

آرمانی نمادی پدیدیل سبک و ظرافت مدرن ایتالیایی به شمار می‌رفت. او ذوق و نبوغ طراحی را با درایت و هوش تجاری در هم آمیخت و شرکی را هدایت کرد که سالانه حدود ۲.۳ میلیارد یورو (۲.۷ میلیارد دلار) گردش

سینمای جهان

دیگر بسی است

نمایش فیلم درباره کودک فلسطینی جشنواره ونیز را دستخوش تغییر کرد

نمایش فیلم «صدای هند رجب» در جشنواره ونیز درباره داستان واقعی یک کودک فلسطینی با استقبال چشمگیر مخاطبان و حمایت سستارهای هالیودی همراه شد. این فیلم با طولانی‌ترین تشویق ایستاده در ونیز روبه‌رو شد و حضار ۲۲ دقیقه ایستادند و برای فیلم دست زدند و در میان اشک‌ها و شعارهای «فلسطین آزاد» فضایی ضد رژیم صهیونیستی خلق کردند.

اولین نمایش «صدای هند رجب» در جشنواره فیلم ونیز رویدادی عجیب و غریب را رقم زد و تعداد بسیار کمی از تماشاگران در سالن بزرگ ونیز بودند که با چشمانی که از اشک تر شده بود شاهد این فوران احساسات ضدصهیونیستی شدند.

ایسن درام قدرتمند و تکان‌دهنده که کارگردان تونسسی، کوثر بن هنیه سازنده آن است، به یکی از بحث‌برانگیزترین فیلم‌های حاضر در جشنواره بدل شده و تصویرگر داستان واقعی هند رجب، دختر ۵ ساله فلسطینی است که در مراحل اولیه جنگ غزه شهید شد. این فیلم با تشویق ایستاده باورنشدنی ۲۲ دقیقه‌ای روبه‌رو شد که طولانی‌ترین تشویق ایستاده جشنواره تاکنون را شکل داد. پس از ۲۰ دقیقه تشویق، در تلاشی آشکار برای متفرق کردن حضار، چراغ‌های سالن کم نور شدند اما دست زدن ادامه یافت.

هند رجب که ژانویه ۲۰۲۴ با خانواده‌اش در حال فرار از شهر غزه بود یا اصابت گلوله تانک رژیم صهیونیستی به ماشین‌شان عمو، عمه و سه پسرعمویش را از دست داد. او ساعت‌ها در ماشین گیر افتاد و در حالی که با صلیب سرخ فلسطین تماس تلفنی داشت، امدادگران سعی کردند او را نجات دهند اما به آنها اجازه ورود به منطقه داده نمی‌شد و وقتی سرانجام به او رسیدند، هند هم شهید شده بود. تحقیقات رسانه‌ها نشان داد که یک تانک رژیم صهیونیستی ۳۳۵ گلوله به ماشین شلیک کرده است. در این فیلم از صدای ضبط شده این بچه که از امدادگران خواهش می‌کرد نجاشش دهند، استفاده شده است.

مالی داشت. او در زمان مرگش، امپراتوری‌ای به ارزش بیش از ۱۰ میلیارد دلار ساخته بود که علاوه بر پوشاک، شامل اکسسوری، دکوراسیون منزل، عطر، لوازم آرایشی، کتاب، گل و حتی شکلات است. طبق گزارش فوربس، او در میان ۲۰۰ میلیاردبرتر جهان قرار داشت. آرمانی که به «شاه جورجیو» یا Re Giorgio شهرت داشت، به دقت بی‌نظیرش در نظارت بر کوچک‌ترین جزئیات مجموعه‌ها و تمامی ابعاد کسب‌وکارش معروف بود؛ از طراحی و تبلیغات گرفته تا حتی آرایش موی مدل‌ها پیش از ورود به روی صحنه. خبرگزاری رویترز در گزارشی به مناسبت درگذشت جورجیو آرمانی نوشت: «همه چیز با یک کت آغاز شد. جورجیو آرمانی فرم خشک و زاویه‌دار این لباس کلاسیک را دگرگون کرد؛ لایمرداری از بالشتک‌های شانه، جابه‌جایی دکمه‌ها و تغییر تناسبات تا جایی که کت را به لباسی نرم چون ژاکت و سبک همچون پیراهن بدل ساخت.» او سال‌ها بعد گفت: «سختی و خشکی را از لباس گرفتم و به طبیعی بودن غیرمنتظره رسیدم؛ این نقطهٔ آغاز همه‌چیز بود.» بازآفرینی کت در دههٔ ۱۹۷۰ بیانیهٔ هنری او شد؛ تجسمی از سادگی به‌عنوان جوهرهٔ زیبایی. اصل سادگی در پنج دهه کارنامهٔ درخشان او به تولید کت‌وشلوارهای مینی‌مالیستی پرفروش انجامید و برند «آرمانی» را به امپراتوری عظیمی بدل کرد که از لباس‌های اوت کوتور و آماده‌پوش گرفته تا عطر و طراحی داخلی را دربرمی‌گرفت. «شاه جورجیو» با این نگاه، نسل تازه‌ای از زنان و مردان را پوشاند؛ زنانی در مسیر پیشرفت اجتماعی و مردانی در جست‌وجوی سبکی آزادتر.

فراتر از مد

جورجیو آرمانی ۱۱ ژویهٔ ۱۹۳۴ در شهر شمالی پیاچنزا ایتالیا متولد شد. او به دلیل علاقه به آناتومی بدن انسان تصمیم به تحصیل در رشتهٔ پزشکی گرفت اما هم‌زمان با جنگ جهانی دوم ناچار به ترک تحصیل و پیوستن به ارتش شد. با این حال یک مرخصی ۲۰ روزه در میلان چیزی بود که آیندهٔ او را تحت‌الشعاع قرار داد. زیرا در همان مدت کوتاه، مسئول چیدمان ویرتین فروشگاه بزرگ و مشهور لاریناسنتس (La Rinoscen- te) شد. این کار، اولین تلاش جورجیو در صنعت مد بوده که زمینه‌ساز فعالیت‌های بعدی او شد. پس از آن، جورجیو توانست در حوزهٔ پارچه و

برد پیت، آلفونسو کوارون، جاناتان گلیسرز و دیگر چهره‌های برجسته سینمای جهان به‌عنوان تهیه‌کنندگان اجرایی در درام «صدای هند رجب» ساخته کوثر بن هنیه حضور دارند.

کوثر بن هنیه، کارگردان تونسسی، در نخستین نمایش جهانی فیلم «صدای هند رجب» بر روی فرش قرمز جشنواره فیلم ونیز، حمایت پررنگی از سوی هالیوود دریافت کرد. خواکین فینیکس و رونی مارا نیز برای پشتیبانی از فیلم در این مراسم حضور داشتند؛ اثری که

دیدگاه: یادداشت سینمایی

ذائقه‌سنجی منتقدان

وجه اشتراک دو فیلم برگزیده منتقدان

مهرزاد دانش

منتقد

در مراسم اخیر انجمن منتقدان سینمایی ایران، دو فیلم علت مرگ نامعلوم (علی زرنگار) و جنگل پرتقال (آرمان خوانساریان) بیشترین جوایز اصلی را کسب کردند: بهترین فیلم، بهترین فیلمنامه و بهترین کارگردانی برای علت مرگ نامعلوم و بهترین فیلم اول و بهترین بازیگران نقش اول برای جنگل پرتقال. شاید بتوان بر تمرکز بر این دو اثر و شباهت‌یابی محورهای اصلی دو فیلم در زمینه‌های مختلف شکل و درونمایه و مراحل تولید، به ذائقه و باور سینمایی اعضای انجمن منتقدان در این دوره از جشن یاد شده، پی برد.

هر دو فیلم متعلق به سینمای مستقل ایران هستند و با بودجه‌های محدود ساخته شده‌اند و از فرمول‌های تجاری مانند سلبریتی‌های گران‌قیمت یا جلوه‌های ویژه خیره‌کننده دوری کرده‌اند که در عین این‌که نشان‌دهنده محدودیت‌های مالی سینمای مستقل ایران است به خلاقیت در بهره‌گیری از عناصر ساده محیطی انجامیده است؛ آن‌سان که مثلاً هر دو از طبیعت به‌عنوان عناصری کلیدی در روایت و زیبایی‌شناسی بصری استفاده کرده‌اند.

دو فیلم، با وجود تفاوت‌هایی در سبک و روایت، اشتراک‌هایی محتوایی دارند که گویای دغدغه‌های مشترک در کاوش مسائل انسانی، اجتماعی و اخلاقی در بستر جامعه معاصر است. علت مرگ نامعلوم، درامی جاده‌ای است با تم تعلیقی/اخلاقی درباره هفت مسافر درون مسافری از شهساده به کرمان که با مرگ ناگهانی یکی از مسافران، شخصیت‌ها درگیر بحرانی اخلاقی مبنی بر اینکه آیا جسد را رها کنند یا پول کشف شده زیر لباس مرده را تقسیم کنند، می‌شوند. فیلم به مسائل اجتماعی مانند فقر، مهاجرت قاچاق و تقابل اخلاق فردی با منافع جمعی می‌پردازد و فضای کویری بیرونی و فضای بسته درون ون، فشار روانی و تعلیق را تقویت می‌کند. جنگل پرتقال نیز درامی روانشناختی/عاشقانه درباره معلمی سختگیر و شکست‌خورده با پیشینه نمایشنامه‌نویسی است که برای دریافت مدرک تحصیلی به زادگاهش تکابن بازمی‌گردد. این سفر او را با گذشته‌اش و اشتباهاتش مواجه می‌سازد. این فیلم به نقد آسونیسم روشنفکری، کمال‌گرایی و سپهر اجتماعی‌ای می‌پردازد که هنرمندان را به حاشیه می‌راند.

هر دو فیلم، تعلیقی دامنه‌دار پرورش می‌دهند: علت مرگ نامعلوم، تعلیق را از طریق بحران اخلاقی در فضای بسته ون ایجاد می‌کند، درحالی که جنگل پرتقال تعلیق روانشناختی را از طریق کاوش در ذهن شخصیت اصلی و گذشته‌اش می‌سازد. اما آنچه اشتراک تِماتیک بین دو اثر را شکل می‌دهد، این است که هر دو به بررسی بحران‌های هویتی و اخلاقی در بستر جامعه معاصر ایران می‌پردازند. در علت مرگ نامعلوم، مسافران با یک انتخاب اخلاقی دشوار (رها کردن جسد یا گرفتن پول) مواجه می‌شوند که نشان‌دهنده فشار فقر در تگناهای سپهر اجتماعی و سیاسی است. در جنگل پرتقال، سهراب با سرخوردگی روشنفکری و ناتوانی در جبران گذشته‌اش، دست‌وپنجه نرم می‌کند که نقدی بر جامعه‌ای است که هنرمندان را به حاشیه می‌راند. هر دو

طراحی دانش زیادی را کسب کند. به‌طوری که نینو سروتی (Nino Cerrti) سال ۱۹۶۴ او را به منظور طراحی مد لباس‌های مردانه در شرکت هیتمن برگزید. آشنایی او با سرجیو گالوتی در آن سال زمینه‌ساز دوستی و شراکت آن‌ها و حمایت از جورجیو شد.

جورجیو بعد از سال‌ها تلاش و فعالیت در صنعت مد و همکاری با گالوتی، کمپانی آرمانی (Armani S.p.A) را در ژوئیه ۱۹۷۵ تأسیس کرد. طراحی اولین کالکشن پوشاک مردانه در آن سال و اولین کالکشن پوشاک زنانه در سال بعد اتفاق افتاد. سپس در دهه ۱۹۸۰ با طراحی کت و شلوارهای جذاب توانست، تغییر بزرگی در سبک لباس زنان شاغل ایجاد کند. استفاده از کت و شلوارهای شیک کمپانی جورجیو آرمانی توسط بازیگران نقش اول فیلم‌های معروف آمریکایی به سرعت باعث شهرت چشم‌گیر و توسعه آن شد. پس از آن با مرگ ناگهانی گالوتی در سال ۱۹۸۵ جورجیو، تلاش مضاعفی را برای حفظ کمپانی خود به تنهایی به‌کار گرفت. تا جایی که برای برآوردن نیازهای متنوع مجموعه‌ای از برندهای فرعی را پایه‌گذاری کرد. لاین‌های تولیدی مختلف این برند در مدت کوتاهی همه زوایای مد از پوشاک لوکس و گران تا پوشاک اقتصادی، لباس‌های زیر، لباس شنا، اکسسوری‌ها، جواهرات، عطر، لوازم آرایشی، کیف و کفش‌های مردانه، زنانه و بچگانه را پوشش داد. به‌علاوه در کنار صنعت مد شروع به سرمایه‌گذاری در صنایعی چون لوازم خانگی، قنادی، گل‌آرایی، رستوران، هتل و املاک کرد. گسترش و شهرت این برند به سرعت جهانی شد و به قاره‌ها و کشورهای دیگر راه یافت. یکی از سرمایه‌گذاری‌های بزرگ او تأسیس فروشگاه‌هایی در کشور چین بوده است. این برند توانست سلبریتی‌ها و افراد مشهوری نظیر دیوید و ویکتوریا بکهام، کریستیانو رونالدو، رافائل نادال، مگان فاکس، ریانا و... را نیز به خود جلب کند.

به‌سرعت به یکی از بحث‌برانگیزترین فیلم‌های فصل جشنواره‌های پاییزی بدل شده است.

فضای همیشگی و پرشور فرش قرمز ونیز جای خود را به حال‌وهوایی سنگین و تأثیرگذاری داد. بن هنیسه بازیگران تماماً فلسطینی فیلم، فینیکس و مارا همگی لباس سیاه بر تن داشتند و عکسی قاب شده از هند رجب، دختر ۶ ساله و قربانی جنگ در غزه را در دست گرفتند. به جای موسیقی پرانرژی همیشگی، قطعاتی با فضایی اندوهبار پخش شد. همچنین آلبرتو باربارا، مدیر جشنواره هم در کنار بن هنیه وارد سالن اصلی سینما شد.

از آن‌جا که فیلم‌پرداری در غزه ممکن نبود، بن هنیه، سینماگر دو بار نامزد اسکار، مرکز تماس هلال‌احمر را بازسازی کرد و بازیگران فلسطینی را در نقش امدادگران به کار گرفت، در حالی که صدای واقعی هند در محوریت فیلم قرار دارد. هم‌زمان با آغاز جشنواره ونیز، اعلام شد که برد پیت، فینیکس، مارا، آلفونسو کوآرون و جانانا گلیزر به جمع تهیه‌کنندگان اجرایی فیلم پیوسته‌اند. شرکای برد پیت در شرکت «پلن بی»، یعنی دید گاردنر و جرمی کلایئر نیز

شب‌های اسکار همیشه با لباس‌های آرمانی می‌درخشید. شان پن در سال ۲۰۰۹ جایزه بهترین بازیگر مرد را در کت‌وشلوار مشکی آرمانی دریافت کرد و آن هاتاوی، نامزد بهترین بازیگر زن، در یک لباس شب سفید و درخشان از مجموعه «پرایوه» آرمانی روی فرش قرمز درخشید. از علاقه‌مندان دیرینه او می‌توان به جودی فاستر، جورج کلونی، سوفیالورن و برد پیت اشاره کرد. جورجیو آرمانی به‌شکلی تمام‌عیار وسواسی بود؛ از آگهی‌ها تا مدل موهای مانکن‌ها، خودش بر همه چیز نظارت می‌کرد. می‌گفت کار برایش نوعی تریبی است؛ انگیزه‌ای بالاتر از هر لذت دیگر. آرمانی گاه با سخنان صریحش جنجال می‌آفرید اما استقلال برنش را به هیچ بهایی نفروخت؛ نه به بورس رفت و نه پیشنهاد خرید غول‌های مد را پذیرفت. خانه‌های متعدد، تیم بسکتبال المپیا میلان و دارایی‌های فراوان او هرگز بر این اصل سایه نیفتد: «موفقیت برای من اثبات ثروت نیست بلکه بیان طرز فکر از رهگذر کار است.»

سبک مینی‌مالیستی آرمانی، به‌ویژه در طراحی کت، در اواخر دهه ۱۹۷۰ و دهه ۱۹۸۰ در آمریکا فوراً موفق شد، به‌ویژه نزد زنان که در دنیای کاری مردانه آن زمان، در زیبایی‌شناسی او ترکیبی از ظرافت و قدرت را می‌یافتند. ویرجینی‌هیل، مورخ مد و پوشاک مقیم ایتالیا، می‌گوید: «مشتريانش معمولاً دهه‌ها به پوشیدن سبک او ادامه می‌دادند. آن‌ها با فلسفه‌اش زندگی می‌کردند به‌ویژه زنان حرفه‌ای.» اهمیت سبک آرمانی تنها در پوشاک نبود بلکه در تغییر نگرش به مد بود؛ تا جایی که موزه گوگنهایم نیویورک در سال ۲۰۰۰ نمایشگاه بزرگی از ۲۵ سال نخست کار او برگزار کرد. او در توصیف فلسفه کاری‌اش گفته بود: «من عاشق چیزهایی هستم که خوب پیر می‌شوند، تاریخ‌گدشته نمی‌شوند و به نمونه‌های زنده بهترین تبدیل می‌شوند.»

در این پروژه حضور دارند. حمایت این نام‌های بزرگ می‌تواند به موفقیت جهانی فیلم، به‌ویژه در آمریکا، کمک شایانی کند.

در بخشی از مراسم تشویق، موزار مالچیس یکی از بازیگران فیلم به سمت تماشاگران دوید و پرچم فلسطین را از دست آنها گرفت و آن را تکان داد تا تشویق‌های بیشتری را برانگیزد.

حتی قبل از اولین نمایش رسمی، بسیاری از شرکت‌کنندگان در جشنواره پیش‌بینی می‌کردند که این فیلم از بخت‌های اصلی دریافت شیر طلایی باشد و اکنون به نظر می‌رسد، استقبال جدی در مراسم افتتاحیه، این موضوع را تأیید می‌کند.

کنفرانس مطبوعاتی فیلم «صدای هند رجب» که پیش از نمایش فیلم برگزار شد نیز با تشویق طولانی و ایستاده بخش زیادی از سالن آغاز شد.

بن هنیه در نشست خبری ونیز گفت: «هرگز تصور نمی‌کردم چنین حمایت جهانی‌ای ممکن باشد. بسیار سپاسگزارم. حضور این اسامی در فیلم معنای خاصی دارد. روایت‌ها در سراسر جهان در حال تغییر است. به همین دلیل است که سینما، هنر و هرگونه بیان اهمیت دارند؛ برای آنکه به این مردم صدا و چهره بدهند.»

سجده کیلانی یکی از بازیگران فیلم، بیانیه‌ای را از طرف تیم فیلمسازی قرائت کرد. او گفت: «ما می‌پرسیم: آیا کافی نیست؟ کشتار جمعی، گرسنگی، ویرانی، غیرانسانی‌سازی و اشغال مداوم دیگر کافی است. داستان هند بار تمام یک ملت را به دوش می‌کشد، تنها داستان او نیست. صدای او صدای یکی از ۱۹۰۰۰ کودکی است که تنها در ۲ سال گذشته در غزه جان خود را از دست داده‌اند. این صدای هر مادر، پدر، پزشک، معلم، هنرمند، روزنامه‌نگار، داوطلب و امدادگر است. هر یک از آنها حق زندگی، رویاپردازی و زندگی با عزت دارند اما همه اینها در مقابل چشمان ما دزدیده شد و اینها فقط صداهایی هستند که ما می‌شناسیم. فراتر از هر عدد، داستانی وجود دارد که هرگز گفته نشده است.»

کیلانی افزود: «داستان هند درباره کودکی است که فریاد می‌زند: «من را نجات دهید.» و سوال آزاددهنده این است: چطور اجازه داده‌ایم، کودکی برای زندگی التماس کند و صدایش شنیده نشود؟ هیچ‌کس نمی‌تواند در صلح زندگی کند در حالی که حتی یک کودک هنوز برای زندگی می‌جنگد. بگذارید صدای هند رجب در هر سالن سینما طنین‌انداز شود، بگذارید سکوتی که جهان در برابر غزه ایجاد کرده به شما یادآوری کند، بگذارید نسل‌کشی که سکوت از آن حمایت می‌کند، به زبان آید و بگذارید با کلمات جاری شود: دیگر بس است.»

تحلیل بازار

پایان هفته خوش

بازار سهام امروز چگونه آغاز به کار می کند؟

نسرین خدادادی

گروه اقتصاد

هفته معاملاتی گذشته در بازارهای دارایی ایران با تحولات قابل توجهی همراه شد. بورس تهران در مقیاس هفتگی شاهد رشد شاخص‌های سهامی بود، دلار به قله جدیدی در سال جاری رسید، طلای ۱۸ عیار تا نزدیکی ۹ میلیون تومان صعود کرد و نفت برنت نیز در روز چهارشنبه در محدوده ۶۸ دلار به ازای هر بشکه معامله شد. این تحولات، نشانه‌هایی از پویایی و انتظارات تورمی در بازارهای مالی و کالایی کشور را به نمایش گذاشت.

بورس تهران در هفته گذشته، عملکرد مثبتی را به ثبت رساند. شاخص کل بورس با رشد ۳/۸ درصدی از سطح دو میلیون و ۳۹۵ هزار واحدی در روز شنبه ۸ شهریور در سه روز متوالی با افزایش بیش از یک درصدی همراه شد و به سطوح بالاتری دست یافت. شاخص هم‌وزن نیز با صعود ۱/۶۵ درصدی و شاخص کل فرابورس با رشد حدود یک درصدی، نشان‌دهنده تحرک مثبت در کلیت بازار بودند. در این هفته، ورود ۲,۵۳۵ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سهام، نشانه‌ای از بازگشت اعتماد نسبی سرمایه‌گذاران بود. این رشد در حالی رخ داد که در هفته‌های پیشین، بحث‌هایی درباره تزیق پول‌های حمایتی از سوی بانک‌ها و نهادها یا تغییر حد نصاب سهام صندوق‌های درآمد ثابت مطرح شده بود. با این حال بازار با ورود اندک نقدینگی، بار دیگر به مسیر صعودی بازگشت.

این تحولات یادآور نکته‌ای کلیدی است: اراده تحلیلی بازار، قوی‌تر از هرگونه مداخله یا دستکاری قیمتی عمل می‌کند. بازار سهام تا جایی که لازم باشد، افت یا رشد را تجربه می‌کند. اگرچه حمایت‌های مصنوعی یا موانع می‌توانند سرعت یا شدت این تحركات را تحت‌تأثیر قرار دهند اما در نهایت، بازار مسیر خود را طی خواهد کرد. نکته حائز اهمیت این است که به جای اتکا به حمایت‌های مصنوعی یا تزیق نقدینگی سسنگین باید بر محرک‌های واقعی بازار تمرکز کرد و ریسک‌های سیستماتیک را کاهش داد. بازار سهام ایران در سال‌های اخیر به دلیل ریسک‌های سیاسی و اقتصادی از دیگر بازارهای دارایی نظیر دلار و طلا عقب مانده است. با این حال با فرض کاهش سایه ریسک‌های سیاسی، بورس می‌تواند در سال‌های آتی به‌عنوان برنده رقابت بازارهای دارایی ظاهر شود. رسیدن شاخص کل به نقاط ارزنده پس از افت اخیر تا کانال دو میلیون و ۳۰۰ هزار واحدی و صعود دلار به سطوح بالای ۱۰۰ هزار تومان از جمله محرک‌های اخیر رشد بازار بوده است.

در هفته گذشته، بازار ارز و طلا نیز شاهد تحولات قابل توجهی بود. دلار با عبور از قله ثبت شده در فروردین ۱۴۰۴ به سطوح جدیدی بالای ۱۰۰ هزار تومان رسید. طلای ۱۸ عیار نیز با صعود به حوالی ۹ میلیون تومان رکورد جدیدی را به ثبت رساند. شاخص صندوق‌های طلا نیز از قله پیشین خود عبور کرد. این تحولات نشان‌دهنده تشدید انتظارات تورمی در اقتصاد ایران است که به‌ویژه در بازارهای کالایی و ارزی نمود بیشتری یافته است. به‌طور سنتی بازار سهام با افزایش نرخ دلار در مسیر صعودی قرار می‌گرفت اما در سال‌های اخیر، ریسک‌های سیستماتیک مانع از حفظ این همبستگی مثبت شده‌اند. بورس تهران که در سال‌های گذشته، بازنده رقابت با دیگر بازارهای دارایی بوده، نتوانسته به‌طور کامل از موج انتظارات تورمی بهره‌مند شود. بااین حال، تحولات اخیر نشان می‌دهد که بازار سهام بار دیگر به این انتظارات وزن بیشتری داده و از بدبینی‌های پیشین سرمایه‌گذاران کاسته شده است.

بازار سهام ایران در شرایط کنونی به نقاط ارزنده‌ای رسیده است. شاخص کل پس از عقب‌نشینی به کانال دو میلیون و ۳۰۰ هزار واحدی در سه روز پایانی هفته گذشته در مدار صعودی قرار گرفت. این در حالی است که نقدینگی کل کشور به بیش از ۱۱ هزار همت رسیده و انتظارات تورمی همچنان در حال تشدید است. این عوامل همراه با افزایش نرخ دلار می‌توانند به‌عنوان کاتالیزورهایی برای رشد بورس عمل کنند. با این حال، برای تحقق پتانسیل کامل بازار سهام، کاهش ریسک‌های سیستماتیک ضروری است. سیاست‌گذاری‌های اقتصادی باید به‌گونه‌ای باشد که به جای حمایت‌های مقطعی، زمینه‌ساز ثبات و اعتماد پایدار در بازار شود. زدودن سایه ریسک‌های سیاسی و اقتصادی همراه با تقویت محرک‌های بنیادی بازار، می‌تواند بورس را به جایگاه واقعی خود به‌عنوان یکی از جذاب‌ترین بازارهای دارایی در سال‌های آتی بازگرداند. در مجموع، هفته گذشته نشان داد که بازار سهام، با وجود چالش‌های ساختاری، همچنان ظرفیت بازگشت به مسیر رشد را دارد. این ظرفیت، در صورت مدیریت صحیح ریسک‌ها و تقویت زیرساخت‌های بازار، می‌تواند به تحولی بزرگ در اقتصاد ایران منجر شود.

کیفیت سفره

مردم در دوران جنگ، تحریم و تنگنای اقتصادی چه غذایی می‌خورند؟

جمشید پیش‌قدم

گروه اقتصاد

در همه جای دنیا وقتی اقتصاد گرفتار رکود و تورم می‌شود، رفاه مردم کاهش می‌یابد و عادت‌های غذایی تغییر می‌کند. در این دوران، گوشت و پروتئین از دسترس مردم خارج می‌شود و به جای آن سویا و لوبیا به سفره‌ها راه پیدا می‌کند. خانواده‌ها به‌دنبال غذاهای ارزان‌تر، سبک‌کننده‌تر و خانگی می‌روند، درحالی که مصرف گوشت، میوه و سبزی‌های تازه کم می‌شود. این تغییرات در کشورهای پردرآمد، خاورمیانه و ایران دیده می‌شود و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و سلامت عمومی را به همراه دارد.

رکود اقتصادی یکی از پدیده‌های غیرمنتظره است که زندگی روزمره افراد را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد و چه در کشورهای پردرآمد و چه در جهان سوم، نه‌تنها توان خرید مردم را کم می‌کند بلکه الگوهای غذایی آنها را به شکل چشمگیری تغییر می‌دهد.

بررسی‌های بین‌المللی و ملی نشان می‌دهد رکود اقتصادی، حتی اگر به نظر فقط یک شاخص مالی باشد، عمق و گستره تأثیرش بر زندگی روزمره مردم شگفت‌آور است. از کاهش قدرت خرید گرفته تا تغییرات در سبک زندگی و حتی انتخاب‌های غذایی، بحران اقتصادی هر جنبه‌ای از زندگی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. رفتار غذایی، که یکی از حیاتی‌ترین بخش‌های زندگی روزمره است، مستقیم با درآمد، قیمت‌ها و امنیت غذایی خانوارها مرتبط است.

مطالعات نشان می‌دهد در دوران رکود، مصرف‌کنندگان رفتارهای هوشمندانه‌تر و صرفه‌جویانه‌تری در خرید و مصرف غذا از خود نشان می‌دهند. مصرف غذاهای گران کم می‌شود، غذاهای خانگی و پرکالری جایگزین می‌شوند و وعده‌های غذایی ساده‌تر می‌شوند. همچنین خرید عمده و ذخیره‌سازی مواد غذایی ماندگار به راهکارهای رایج برای مدیریت محدودیت بودجه تبدیل می‌شود.

چگونه رکود اقتصادی الگوی مصرف غذایی مردم را تغییر می‌دهد و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و سلامت آن چیست؟

در شرایط تورم و رکود، مردم به سمت غذاهای ارزان‌تر و خانگی گرایش پیدا می‌کنند، مصرف گوشت و مواد غذایی گران، کم می‌شود و خرید مواد اولیه مقرون‌به‌صرفه مثل حبوبات و غلات افزایش می‌یابد. وعده‌های غذایی ساده‌تر شده و اسراف کمتر می‌شود. برخی به باغبانی خانگی یا خرید عمده روی می‌آورند تا هزینه‌ها را پایین بیاورند.

رکود اقتصادی به معنای کاهش فعالیت‌های اقتصادی، افزایش بیکاری و کاهش قدرت خرید مردم است که به‌طور مستقیم بر الگوهای مصرف غذایی تأثیر می‌گذارد. در ایران،

یادداشت

نشانه‌های یک فاصله

چرا اقتصاد ایران آزاد نیست؟

سعید مشهوری

گروه اقتصاد

اقتصاد بازار یا اقتصاد آزاد که به عنوان سرمایه‌داری نیز شناخته می‌شود، نظامی اقتصادی است که بر اساس عرضه و تقاضا بدون دخالت گسترده دولت، عمل می‌کند. این نظام دارای مولفه‌های اساسی است. در اقتصاد بازار، هیچ نگاه اقتصادی به‌تنهایی نمی‌تواند، قیمت‌ها را تعیین کند. قیمت‌ها از تعادل عرضه و تقاضا به دست می‌آیند و دولت‌ها در کشورهای توسعه‌یافته با انحصار مقابله می‌کنند تا رقابت حفظ شود.

در این اقتصاد، بنگاه‌ها برای فروش محصولات و جذب نیروی کار به یکدیگر رقابت می‌کنند. این رقابت منجر به نوآوری، بهبود کیفیت، کاهش قیمت‌ها و ارائه خدمات بهتر می‌شود. در بازار کاملاً رقابتی، سود بنگاه‌ها به سمت صفر میل می‌کند و نوآوری کلید موفقیت است. افراد نیز برای کسب

با توجه به شرایط اقتصادی سال‌های اخیر، از جمله تورم بالا و کاهش ارزش پول ملی، این تغییرات در رفتار غذایی مردم به‌وضوح قابل مشاهده است. بررسی‌های نشان می‌دهد که خانواده‌ها به سمت استراتژی‌های صرفه‌جویانه حرکت کرده‌اند. مردم به جای خرید مواد غذایی گران‌قیمت مانند گوشت قرمز، ماهی و میوه‌های تازه به مواد غذایی ارزان‌تر و ماندگار مانند حبوبات، برنج، نان و سیب‌زمینی روی آورده‌اند. این روند نه‌تنها به دلیل کاهش درآمد واقعی بلکه به دلیل افزایش سرسام‌آور قیمت‌ها تشدید شده است.

در شبکه‌های اجتماعی ایران، پست‌ها و بحث‌های متعددی درباره راهکارهای مدیریت هزینه‌های غذایی دیده می‌شود. کاربران دستور پخت غذاهای ساده و کم‌هزینه مانند آش، عدسی یا غذاهای مبتنی بر غلات و حبوبات را به اشتراک می‌گذارند. گروه‌های تلگرامی و صفحات اینستاگرامی که به آموزش آشپزی اقتصادی اختصاص دارند، محبوبیت زیادی پیدا کرده‌اند. برای مثال، صفحاتی که طرز تهیه غذاهای سنتی و ارزان مانند نان خانگی یا خوراک‌های گیاهی را آموزش می‌دهند، دنبال‌کنندگان زیادی دارند. همچنین برخی کاربران از تجربه‌های خود در خرید عمده مواد غذایی یا حتی پرورش سبزیجات خانگی در بالکن یا باغچه‌های کوچک می‌گویند که نشان‌دهنده، تلاش برای کاهش وابستگی به بازارهای گران‌قیمت است.

پیامدهای اقتصادی این تغییرات شامل کاهش تقاضا برای محصولات گران‌تر مانند گوشت و لبنیات است که به نوبه خود بر صنایع مرتبط، از دامداری تا تولید مواد غذایی، فشار وارد می‌کند. از نظر اجتماعی، این وضعیت می‌تواند به افزایش همبستگی خانوادگی منجر شود زیرا افراد بیشتر در خانه غذا می‌پزند و وعده‌های غذایی مشترک خانوادگی افزایش می‌یابد.

فرصت‌های شغلی بهتر رقابت می‌کنند.

افراد و بنگاه‌ها در انتخاب مسیر شغلی، خرید مواد اولیه، تولید، قیمت‌گذاری و سرمایه‌گذاری آزادند. این آزادی به معنای عدم دخالت دولت در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی است، اگرچه بنگاه‌ها ممکن است به دلیل رقابت نتوانند قیمت‌های غیرواقعی تعیین کنند. محدودیت‌هایی مانند کنترل قیمت یا تجارت با اقتصاد آزاد سازگار نیست.

معاملات در اقتصاد بازار کاملاً داوطلبانه است و هر دو طرف (خریدار و فروشنده) از معامله سود می‌برند.

مالکیت افراد و شرکت‌ها بر دارایی‌هایشان محترم شمرده می‌شود و دولت حق سلب مالکیت یا محدود کردن استفاده از آن را ندارد.

افراد و بنگاه‌ها آزادند، سرمایه خود را در هر حوزه‌ای سرمایه‌گذاری کنند. سود حاصل از ریسک موفق به خودشان تعلق می‌گیرد و در صورت شکست، هیچ نهادی مسئول جبران خسارت نیست. همه افراد به اطلاعات کامل درباره قیمت و

بااین حال، کاهش تنوع غذایی و مصرف کمتر مواد مغذی مانند پروتئین‌های حیوانی و میوه‌های تازه می‌تواند، پیامدهای منفی بر سلامت عمومی داشته باشد. مطالعات نشان می‌دهد که رژیم‌های غذایی پرکالری و کم‌تنوع می‌توانند به افزایش بیماری‌های غیرواگیر مانند دیابت و چاقی منجر شوند. اخیراً پست‌های شبکه‌های اجتماعی در کشور ما نیز به نگرانی‌هایی درباره کاهش کیفیت تغذیه کودکان و تأثیر آن بر رشد آنها اشاره دارند.

علاوه بر این، برخی کاربران در شبکه‌های اجتماعی به افزایش قیمت مواد غذایی و تأثیر آن بر امنیت غذایی اشاره می‌کنند. برای مثال، در شبکه‌های اجتماعی بحث‌هایی درباره گرانی لبنیات و حذف آن از سبد غذایی برخی خانواده‌ها دیده می‌شود. این موضوع نشان‌دهنده، کاهش دسترسی به مواد غذایی ضروری و افزایش خطر سوء‌تغذیه در قشرهای کم‌درآمد است. در عین حال، برخی از کاربران راهکارهای خلاقانه‌ای مانند تهیه لبنیات خانگی یا جایگزینی مواد گران با گزینه‌های ارزان‌تر را پیشنهاد می‌دهند.

از منظر سلامت عمومی، کاهش مصرف مواد مغذی و افزایش وابستگی به غذاهای پرکالری و کم‌ارزش می‌تواند به مشکلات بلندمدت مانند کمبود ویتامین‌ها و مواد معدنی منجر شود. در شبکه‌های اجتماعی، برخی پزشکان و متخصصان تغذیه هشدارهایی درباره این روند داده‌اند و توصیه‌هایی برای حفظ تعادل غذایی با بودجه محدود ارائه کرده‌اند. به‌طور کلی، رکود اقتصادی در ایران نه‌تنها الگوهای غذایی را به سمت ساده‌تر و ارزان‌تر شدن سوق داده بلکه چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و سلامتی متعددی را به همراه داشته که در محتوای شبکه‌های اجتماعی به خوبی منعکس شده است.

کیفیت کالاها دسترسی دارند. در برخی موارد، مانند ایران، سانسور اطلاعات با این اصل مغایرت دارد.

معاملات نباید به دیگران در جامعه آسیب برسانند. برای مثال، آلودگی محیط زیست یک اثر جانبی منفی است که در کشورهای توسعه‌یافته با مالیات جبران می‌شود.

در اقتصاد بازار، اگر این شرایط برقرار باشد، وضعیت بهینه پرتو حاصل می‌شود، یعنی نمی‌توان رفاه یک نفر را بدون کاهش رفاه دیگری بهبود داد. این وضعیت منجر به حداکثر رفاه جامعه می‌شود. در کشورهای توسعه‌یافته، وظیفه دولت نه قیمت‌گذاری بلکه ایجاد شرایط برای تحقق این اصول است. به همین دلیل، درآمد متوسط در کشورهایی مانند آمریکا (۱۳ برابر ایران)، ژاپن و کانادا (۹ برابر) و حتی ویتنام (بیش از ۲ برابر) بالاتر است. وضعیت ایران: اقتصاد ایران به دلیل ضعف در اکثر این مولفه‌ها در دسته اقتصادهای بسته قرار می‌گیرد. مالکیت فکری محترم شمرده نمی‌شود، دولت گاهی زیان سرمایه‌گذاران را از طریق تورم به جامعه تحمیل می‌کند، اطلاعات شفاف نیست، تجارت با تعرفه‌های سنگین و قیمت‌گذاری دستوری کنترل می‌شود و انحصارهای ناشی از رانت و مجوزهای دولتی رایج است. قوانین کار نیز آزادی‌های اقتصادی را محدود می‌کنند. تنها مولفه تبادل داوطلبانه تا حدی وجود دارد اما به دلیل نبود سایر شرایط، ایران از نظام سرمایه‌داری فاصله زیادی دارد.

میان زمین و هوا

گواهینامه موتورسیکلت بانوان چرا تعیین تکلیف نمی‌شود؟

گروه اجتماعی: روز پنجم شهریور ۱۴۰۴ سیدکاظم دلخوش، معاون تقنینی معاونت پارلمانی ریاست‌جمهوری اعلام کرد، دولت لایحه‌ای برای اصلاح تبصره ماده ۲۰ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی به مجلس فرستاده است تا این بند اصلاح شود. او گفت که بنا بر قانون فعلی، مسئولیت صدور گواهینامه موتور صرفاً برای مردان تعریف شده و این موضوع موجب می‌شود در صورت تصادف، خسارت‌های وارد شده توسط بانوان موتورسوار تحت پوشش بیمه قرار نگیرد. دلخوش تأکید کرد که حذف این تبعیض واژگانی، نیازمند مصوبه مجلس و تأیید شورای نگهبان است. این خبر امیدواری ایجاد کرد اما چند روز بعد فضای رسانه‌ای با اظهارات متناقض مسئولان دچار سردرگمی شد. سخنگوی دولت در نشست خبری ۱۱ شهریور اعلام کرد که «اصور گواهینامه موتورسیکلت برای زنان منع قانونی ندارد» و به همین دلیل دولت روی لایحه‌ای کار نکرده است. او از حل این مشکل استقبال کرد اما موضع رسمی را نبود منع قانونی عنوان کرد. همزمان زهرا بهروزآذر، معاون امور زنان و خانواده ریاست‌جمهوری گفت که موتورسواری بانوان به قانون جدید نیاز ندارد و می‌توان با قوانین فعلی آن را اجرایی کرد؛ او تأکید کرد که وقتی زنان توانایی خلبانی هواپیما دارند، موتورسواری نیز نباید چالشی ایجاد کند.

اختلاف پلیس و دولت

برخلاف این دو موضع، پلیس راهور معتقد است تا زمان صدور مصوبه، نمی‌تواند اقدامی انجام دهد. سردار سیدتیمور حسینی، رئیس پلیس راهور فراجا روز ۲۹ مرداد گفت، پلیس مجری قانون است و

حادثه

زلزله مرگبار

زلزله ولایت کنر افغانستان تاکنون بیشتر از ۲ هزار کشته بر جای گذاشته است

فائزه مومنی

گروه اجتماعی

در شامگاه یک‌شنبه ۹ شهریور زمین‌لرزه‌ای به بزرگی ۶ ریشتر شرق افغانستان را لرزاند. این زمین‌لرزه در منطقه‌ای دورافتاده و کوهستانی میان ولایت‌های کُور، نورستان، ننگرهار و لغمان روی داد و روستاهای متعددی را ویران کرد. پس‌لرزه‌های قدرتمند در روزهای بعد، نگرانی‌ها را افزایش داد؛ به‌ویژه زلزله‌های ۵/۵ ریشتری در روز سه‌شنبه و ۲/۶ ریشتری در روز پنج‌شنبه که تلفات و خسارات را بیشتر کردند. بر اساس برآوردهای جدید طالبان و سازمان‌های امدادی، تا لحظه تنظیم این گزارش شمار قربانیان این زمین‌لرزه‌ها به ۲۲۰۵ کشته و بیش از ۳۶۴۰ زخمی رسیده و هزاران نفر بی‌خانمان شده‌اند. زلزله اصلی حدود ساعت ۲۳:۴۰ شامگاه یک‌شنبه ۹ شهریور به وقت محلی رخ داد. مرکز لرزه در عمق ۸ تا ۱۰ کیلومتری زمین و نزدیک شهر جلال‌آباد بود. شدت کم‌عمق بودن زمین‌لرزه باعث شد، ارتعاشات زمین به‌سرعت به سطح برسد و خانه‌های گلی و چوبی بسیاری را فرو بریزد. در روز بعد، پس‌لرزه‌ای به بزرگی ۵/۵ ریشتر مناطق آسیب‌دیده را لرزاند و ساکنان مضطرب را مجبور به خروج مجدد از خانه‌های خود کرد. شامگاه پنج‌شنبه (۱۳ شهریور) زلزله ۲/۶ ریشتری دیگری جنوب‌شرقی افغانستان را لرزاند؛ به‌گفته شاهدان، این زلزله راه‌های روستایی را با رانش زمین و ریزش سنگ مسدود کرد. حتی روز جمعه ۱۴ شهریور نیز زمین‌لرزه‌ای ۴/۵ ریشتری در عمق ۱۰ کیلومتری زمین گزارش شد. وقوع این زلزله‌ها در فاصله زمانی کوتاه، عملیات امداد را پیچیده‌تر و ترس روانی مردم را افزایش داده است. گزارش‌های اولیه حاکی از کشته شدن بیش از ۱۴۰۰ نفر بود؛ اما با ادامه جست‌وجوی اجساد در مناطق کوهستانی، شمار جان‌باختگان به ۲۲۰۵ نفر رسید. همچنین ۳۶۴۰ نفر زخمی و هزاران نفر بی‌خانمان شدند. عمده قربانیان در ولایت کُور بوده‌اند؛ جایی که مردم در دره‌های تنگ و شیب‌دار زندگی می‌کنند و خانه‌هایشان از گل و چوب ساخته شده است. براساس ارزیابی‌های سازمان هلال احمر اسلامی و نهادهای دیگر در بدترین روستاها ۶۵ درصد ساختمان‌ها به‌طور کامل و ۳۳ درصد آسیب جدی دیده و تنها ۲ درصد سالم مانده‌اند. به‌طور متوسط در هر خانواده دو نفر کشته و سه نفر زخمی شده‌اند و بسیاری از بازماندگان چندین عضو خانواده خود را از دست داده‌اند. ارزیابی‌های میدانی در ۲۵ روستا از پنج ولسوالی نیز نشان می‌دهد که ۲۹۲۴ خانه تخریب یا آسیب دیده و ۱،۳۶۸ نفر کشته و ۲،۱۸۰ نفر مجروح شده‌اند؛ با این حال، داده‌های کلی، بیش از ۶۷۰۰ خانه تخریب شده و حدود ۸۴ هزار فرد آسیب‌دیده را نشان می‌دهد.

در این زمینه منتظر تصویب این موضوع در دولت است. او تصریح کرد که پلیس نه اجتهاد می‌کند و نه نظر فقهی می‌دهد، هر چه ابلاغ شود، اجرا خواهد کرد. اندکی بعد، سردار محمدباقر سلیمی، معاون عملیات پلیس راهنمایی و رانندگی، صدور گواهینامه موتورسیکلت برای بانوان را بر اساس «قوانین و موازین» ممنوع دانست و گفت پلیس تنها مجری قانون است. او یادآور شد که برای همه وسایل موتوری، از اسکوتر برقی تا موتورهای پر قدرت، داشتن گواهینامه ضروری است.

صدور گواهینامه موتورسیکلت برای بانوان در ایران سال‌هاست به‌عنوان یک مطالبه اجتماعی مطرح است. قانون راهنمایی و رانندگی مصوب ۱۳۸۹ صدور گواهینامه موتور را با ذکر واژه «مردان» تعریف کرده و چون واژه «زنان» در متن نیامده، نیروی انتظامی از صدور گواهینامه برای بانوان خودداری می‌کند. همین خلأ قانونی باعث شده بسیاری از زنان برای رفت‌وآمد به موتورسیکلت روی بیاورند اما عملاً بدون پوشش بیمه و حفاظت قانونی باشند.

واقعیت خیابان

در سال‌های اخیر تعداد زنان موتورسوار در شهرهای مختلف افزایش یافته است. گزارش‌ها نشان می‌دهد که در شهرهایی مانند تهران و یزد، استفاده از موتورسیکلت برای رفت‌وآمد روزمره در میان بانوان رشد داشته و بسیاری از آنها به دلیل کاهش هز بنه‌ها و سهولت عبور و مرور به این وسیله روی آورده‌اند. در غیاب سازوکار رسمی، این زنان ناچارند بدون گواهینامه رانندگی کنند و در صورت

چالش‌های امدادی

پراکندگی روستاها در کوهستان‌های دشوارگذری چون «نرگل» و «چوکی» و مسدود شدن راه‌ها بر اثر رانش زمین، دسترسی تیم‌های امدادی را دشوار کرده است. بسیاری از نیروهای امدادی مجبورند چند ساعت پیاده‌روی کنند یا از بالگرد برای رسیدن به مناطق استفاده کنند. سازمان جهانی بهداشت در گزارش ۴ سپتامبر اعلام کرد که دست‌کم ۲،۲۰۵ کشته، ۳،۶۴۰ زخمی و بیش از ۶،۷۵۰ خانه تخریب شده است. این سازمان همچنین نسبت به گسترش بیماری‌های واگیردار مانند اسهال آبکی، تب دنگی و سرخک در پناهگاه‌های موقت هشدار داده است. کمبود آب آشامیدنی سالم، تراکم جمعیتی و فقدان سیستم فاضلاب، زمینه‌ساز شیوع بیماری‌هاست. چالش دیگر، محدودیت‌های فرهنگی و جنسیتی است؛ بسیاری از زنان برای مراجعه به مراکز درمانی نیاز به همراهی «محرم» دارند و کمبود کارکنان زن در بخش بهداشت، دسترسی آنان را محدود کرده است. کمبود امکانات روان‌پزشکی نیز موجب شده تا بازماندگان دچار بی‌خوابی و اضطراب مزمن شوند. گروه‌های امدادی نسبت به کمبود دارو و تجهیزات پزشکی و ضرورت کمک‌های فوری هشدار می‌دهند. به گفته مقامات محلی بیش از ۶،۷۰۰ خانه تخریب شده و عملیات آواربرداری و انتقال اجساد همچنان ادامه دارد.

تلاش‌های امدادی و کمک‌های بین‌المللی

ارزیابی‌های سازمان ملل نشان می‌دهد که حدود ۸۴ هزار نفر به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم از زمین‌لرزه آسیب دیده‌اند. در پاسخ به بحران، سازمان‌های بشردوستانه مانند هلال‌احمر افغانستان، فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ، دفتر هماهنگی امور بشردوستانه (OCHA) و برنامه جهانی غذا (WFP) وارد عمل شده‌اند. OCHA گزارش داده که بیش از ۲۰ هزار چادر و ۱۵ هزار بسته اقلام غیرغذایی برای توزیع آماده شده و ۶ تن بیسکویت پراترزی بین ۲۴ هزار نفر توزیع شده است. همچنین ۲۳ تن دارو و اقلام پزشکی (کافی برای درمان بیش از دو هزار بیمار) و ۲۴ هزار واحد سرم به مراکز درمانی منتقل شده و ۲۰ تیم سلامت سیار به ولسوالی‌های «چوکی» و «نرگل» اعزام شده‌اند. دفتر سازمان ملل مبلغ ۱۰ میلیون دلار از صندوق «CERF» و «صندوق بشردوستانه افغانستان» برای واکنش اولیه اختصاص داده اما سازمان‌ها تأکید می‌کنند که این منابع کافی نیست. کمک‌های مالی دیگری نیز از سوی کشورهای مختلف اعلام شده است؛ بریتانیا و استرالیا هر یک ۱ میلیون پوند/دلار، جمهوری کره ۱ میلیون دلار و کشورهای همسایه مانند ایران، پاکستان، هند، چین و امارات بسته‌های امدادی ارسال کرده‌اند. با این حال به دلیل کاهش کمک‌های جهانی و سیاست‌های محدودکننده طالبان، بسیاری

بروز حادثه، خسارت‌های مالی خود و طرف مقابل بدون پوشش بیمه باقی می‌ماند. چنین وضعیتی نه‌تنها حقوق زنان بلکه حقوق سایر استفاده‌کنندگان از معابر را نیز به خطر می‌اندازد. در میان مسئولان محلی، صدای متفاوتی شنیده می‌شود. جعفر تشکری‌هاشمی، رئیس کمبسیون عمران و حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر تهران معتقد است، موتورسواری تفاوتی با رانندگی خودرو ندارد و زنان می‌توانند با رعایت حدود شرعی و استفاده از موتورسیکلت‌های استاندارد از این وسیله استفاده کنند. او تأکید کرده است که آموزش و رعایت اصول ایمنی باید جایگزین رویکردهای منع‌کننده شود و توسعه حمل‌ونقل عمومی اولویت اصلی مدیریت شهری برای کاهش ترافیک و آلودگی است. هرچند اظهارات او نسبت به مواضع رسمی منتشر نشده اما رسانه‌ها گزارش داده‌اند که برخی اعضای شورا از صدور گواهینامه برای بانوان حمایت می‌کنند.

چرا تصمیم‌گیری نمی‌شود؟

سردرگمی ناشی از اظهارات متناقض نشان می‌دهد در بدنه دولت وحدت رویه وجود ندارد. از یک سو، معاونت پارلمانی لایحه‌ای برای اصلاح قانون معرفی می‌کند؛ از سوی دیگر، سخنگوی دولت وجود لایحه را انکار می‌کند و معاون امور زنان نیز از کفایت قوانین موجود سخن می‌گوید. همزمان پلیس، که مجری قانون است، به دلیل نبود

شهری

نان روی زمین، نگدبر سفره

دستفروشی؛ تهدید یا فرصت برای شهر و معیشت

فراز صادقی‌مقدم

نایب‌رئیس سازمان جوانان حزب کارگزاران سازندگی ایران

دستفروشی یکی از قدیمی‌ترین و در عین حال پرچالش‌ترین پدیده‌های شهری است که با دو نگاه متضاد مواجه است: برخی آن را بازتاب فقر و ناکامی اقتصادی می‌دانند و برخی دیگر فرصتی برای توسعه کسب‌وکارهای خرد و انعطاف‌پذیری اقتصادی شهروندان. بسیاری از دستفروشان، به ویژه زنان سرپرست خانوار و جوانان فاقد مهارت و مهاران داخلی به دلیل نبود شغل پایدار یا محدودیت‌های اجتماعی، ناچار به این فعالیت می‌شوند و اغلب تنها راه تأمین نیازهای اولیه خانواده‌هاست. این امر نشان‌دهنده ناکارآمدی شبکه‌های اقتصادی شهری در تأمین فرصت‌های شغلی است. با وجود نگرش غالب به دستفروشی به‌عنوان نمود فقر، نمی‌توان از ظرفیت‌های اقتصادی و اجتماعی آن چشم‌پوشی کرد. تجربه نشان می‌دهد که بسیاری از کارآفرینان موفق، فعالیت خود را با فروش خیابانی آغاز کرده‌اند و حمایت و ساماندهی این فعالیت‌ها، می‌تواند به افزایش اشتغال و کارآفرینی محلی منجر شود. همچنین دستفروشان نقش مهمی در اقتصاد شهری دارند؛ آنها محصولات و خدماتی ارائه می‌دهند که دسترسی اقشار کم‌درآمد به نیازهایشان را تسهیل می‌کند و موجب گردش مالی محلی و زنده نگه داشتن فضا‌های عمومی می‌شوند. یکی از چالش‌های مدیریت شهری، برخورد با دستفروشی است. برخورد صرفاً قهری و خشن، همانند رفتار اخیر مأموران شهرداری قزوین، نه تنها کرامت انسانی را نقض می‌کند بلکه بی‌اعتمادی و شکاف اجتماعی را افزایش می‌دهد. نبود چارچوب قانونی شفاف و نگرانی‌های شهروندان از بهداشت و امنیت، مشکلات دیگری هستند که مدیریت این پدیده را پیچیده می‌کنند. راهکارهای عملی شامل ایجاد بازارچه‌ها و نقاط فروش قانونی، دسترسی به آموزش و منابع مالی، بهره‌گیری از فناوری و سامانه‌های هوشمند، تدوین حمایت‌های قانونی و اجتماعی و همکاری میان‌بخشی میان شهرداری‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش خصوصی است. این اقدامات ضمن کاهش آسیب‌ها، به توسعه مهارت‌ها، افزایش بهره‌وری اقتصادی و ارتقای نظم شهری کمک می‌کنند. در نهایت، دستفروشی پدیده‌ای چندوجهی است که هم بازتاب فقر و نابرابری است و هم می‌تواند، فرصت اقتصادی باشد و تفاوت در مدیریت آن است؛ برخورد هوشمندانه و حمایتی، به ویژه توسط شهرداری‌ها، می‌تواند دستفروشی را به ابزاری برای تقویت معیشت اقشار کم‌درآمد، توسعه کارآفرینی خرد و تحقق عدالت اجتماعی تبدیل کند.

سال هشتم شماره ۲۰۵۵
شنبه ۱۵ شهریور ۱۴۰۴

حافظه

بررسی رخداد‌های تاریخی

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: امیر اقتناعی • سردبیر: اکبر منتجبی
زیر نظر شورای سیاست‌گذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطریانفر، محمد قوچانی، علی‌هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، امیر اقتناعی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آرین‌فر • حروفچین: مریم شهسوارزاده • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

از تندروی تا بن بست

۶۰ سال از تاسیس سازمان چپ‌گرا و تندروی مجاهدین خلق گذشت

علیرضا گوهری

گزارشگر

۶۰ سال گذشت. در ۱۵ شهریور ۱۳۴۴ سه دانشجوی جوان در تهران سازمانی را بنیان نهادند که می‌خواستند، اسلام انقلابی را با عدالت اجتماعی پیوند بزنند. بدین‌ترتیب، محمد حنیف‌نژاد، سعید محسن و علی‌اصغر بدیع‌زادگان «سازمان مجاهدین خلق ایران» را تاسیس کردند اما خیلی زود سازمان به بیراهه رفت و در مسیر خشونت، ترور و تسویه‌های خونین قرار گرفت. تجربه‌ای که سرانجام آن خروج از کشور، هم‌پیمانی با دشمنان خارجی و تثبیت تصویری تروریستی در حافظه سیاسی ایران شد.

دهه ۴۰، ایران شاهد شکل‌گیری سازمان‌های سیاسی رادیکال بود. فضای بسته سیاسی، تبعیض‌های اقتصادی و جدایی جنبش‌های انقلابی جهانی، زمینه را برای شکل‌گیری سازمان مجاهدین خلق ایران فراهم کرد. موسسان اولیه محمد حنیف‌نژاد،

سعید محسن و علی‌اصغر بدیع‌زادگان بودند که از نهضت آزادی جدا شدند تا آموزه‌های اسلامی را با الگوهای مارکسیستی ترکیب کنند و تشکیلاتی شبه‌نظامی و مخفی را بنا بگذارند. آنها راه انقلاب مسلحانه را در پیش گرفتند و از اواخر دهه ۴۰ سازمان دست به طراحی عملیات مسلحانه زد. ترور مستشاران آمریکایی، بمب‌گذاری در مراکز دولتی و حملات مسلحانه، بخشی از کارنامه آنان بود. این اقدامات نه تنها به تغییر سیاسی نینجامید بلکه به سرکوب شدیدتر فضای سیاسی منجر شد. البته آنها رفته‌رفته دچار اختلافات درونی نیز شدند. مارکسیست‌ها مقابل اسلام‌گرا قرار گرفتند و تضاد ایدئولوژیک در درون سازمان به سرعت آشکار شد. در سال ۱۳۵۴ بخشی از رهبران به‌طور رسمی اسلام را کنار گذاشتند و سازمان را مارکسیستی اعلام کردند. این چرخش به تسویه‌های خونین انجامید. افرادی چون مجید شریف‌واقفی، که بر اسلامیت سازمان تأکید داشت، توسط هژزمان سابق خود از جمله تقی شهرام به قتل رسیدند. بدین‌ترتیب، خشونت نه فقط علیه

حکومت پهلوی بلکه علیه اعضای خود سازمان نیز به یک رویه بدل شد. با پیروزی مبارزات انقلابی در بهمن ۵۷ مجاهدین خلق کوشیدند، جایگاهی در ساختار جدید بیابند اما اختلاف عمیق آنان با خط امام و سیاست‌های جمهوری اسلامی خیلی زود آشکار شد. پس از ناکامی در کسب قدرت سیاسی، سازمان بار دیگر به مبارزه مسلحانه بازگشت. از سال ۱۳۶۰ مجاهدین خلق موجی از ترورها را علیه مسئولان جمهوری اسلامی، نیروهای انقلابی و حتی شهروندان عادی به راه انداختند. ترور بهشتی و ۷۲ نفر در دفتر حزب جمهوری اسلامی، انفجار دفتر نخست‌وزیری و هدف قراردادن رجایی و باهنر رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر وقت و ده‌ها عملیات مسلحانه دیگر که در کارنامه آنان ثبت شد، نشان داد سازمان با هدف ترور و ارباب، قصد مقابله با جمهوری اسلامی دارد و تلاشش، براندازی و به دست گرفتن حکومت است. البته حملات آنها بی‌پاسخ نماند و جمهوری

اسلامی، ضربه‌های سنگینی به این گروه وارد کرد و رهبران آن ناچار از ایران فرار کردند. سازمان در دهه ۶۰ در پاریس مستقر شد سپس به عراق رفت. در دوران جنگ ایران و عراق، مجاهدین خلق، آشکارا با صدام حسین رئیس‌جمهور بعثی عراق همکاری کردند؛ اقدامی که آنان را در نگاه بخش بزرگی از جامعه ایران به «متناقض» تبدیل کرد. عملیات‌های مسلحانه مرزی و وابستگی به قدرت‌های خارجی، سازمان را بیش از پیش از پایگاه اجتماعی محروم کرد. سازمان نمونه‌ای عبرت‌آموز از سرنوشت یک جریان سیاسی است که از دل آرمان‌های عدالت‌خواهانه بیرون آمد اما به دلیل تندروی، خشونت و تناقض ایدئولوژیک، سرانجام به خشونت کور و وابستگی خارجی کشیده شد. امروز، تجربه این سازمان یادآور آن است که راه سیاست ملی نه از مسیر اسلحه و افراط بلکه از اعتدال، گفت‌وگو و نهادهای مدنی می‌گذرد.

شناسه آگهی: ۱۹۹۵۱۷۴

سازمان بنادر و دریانوردی
اداره کل بندر و دریانوردی خرمشهر

فراخوان ارزیابی کیفی مشاوران (۱۴۰۴/۰۷)

مشاورین از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ لغایت ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۹ اسناد ارزیابی کیفی خود را در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir بارگذاری نمایند. تاریخ، ساعت، محل بازگشایی پاکات: پاکات ارزیابی کیفی در روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۳۰ ساعت ۱۱:۱۵ صبح در محل دفتر جلسات به آدرس خرمشهر-خیابان مولوی-میدان مولودی-اداره کل بندر و دریانوردی خرمشهر مفتوح می گردد. شایان ذکر است پاکات پیشنهاد دهندگانی بازگشایی خواهد شد ، که ضمن رعایت نحوه دریافت اسناد نام شرکت در لیست خریداران اسناد در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) ثبت شده باشد. ضمناً پرداخت کارمزد سامانه ستاد قبل از انعقاد قرارداد الزامی می باشد. - توضیحات: مدت اعتبار پیشنهادها: مدت اعتبار پیشنهادها حداکثر ۳ ماه می باشد. اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت های : خرمشهر- خیابان مولوی -میدان مولودی -اداره کل بندر و دریانوردی خرمشهر تلفن ۵۳۵۰۷۰۲۶-۵۳۵۰۷۱۵۹ فاکس ۵۳۵۲۲۳۲۶

روابط عمومی اداره کل بندر و دریانوردی خرمشهر

اداره کل بندر و دریانوردی خرمشهر در نظر دارد با رعایت قانون برگزاری مناقصات ، پس از ارزیابی کیفی مشاوران ، نسبت به دعوت از مشاوران تأیید صلاحیت شده با در نظر گرفتن موارد زیر اقدام نماید ، لذا مشاوران واجد صلاحیت می توانند در صورت تمایل نسبت به ارسال مدارک طبق شرح زیر اقدام نمایند. کارفرما: اداره کل بندر و دریانوردی خرمشهر موضوع خدمات مشاوره: انجام خدمات مشاوره و نظارت بر راهبری و تعمیر و نگهداری تجهیزات خشکی ، دریایی و مخابرات اداره کل بندر و دریانوردی خرمشهر مدت اجراء: ۱۲ ماه گواهینامه های صلاحیت ، رشته و زمینه تخصصی مشاورین مورد نظر : مشاورین باید یکی از پایه‌های زیر را داشته باشد. - گروه راه و ترابری - حداقل پایه ۳ تخصص بندر سازی و سازه های دریایی یا حداقل پایه ۲ بازرسی فنی مهلت و نشانی محل دریافت اسناد: از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۵ لغایت ۱۴۰۴/۰۶/۲۰ با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir اسناد فراخوان مناقصه را به صورت رایگان دریافت نمایند. مهلت تحویل پاسخ اسناد ارزیابی :

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان ایلام

نظر به اینکه تحدید حدود :

۱- شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی پلاک ۲۲۸۱ فرعی از ۱ اصلی واقع در ایلام - چالسرآ جاده قدم مهدی آباد بالاتر از شهرک قدس توسط آقای حسن تیموری درخواست ثبت گردیده بعمل نیامده است، لذا حسب تقاضای شخص مذکور مطابق ماده ۱۵ قانون ثبت تحدید حدود اختصاصی پلاک فوق الذکر در ساعت ۱۱ ظهر روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به عمل خواهد آمد. ۲- شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی پلاک ۲۲۸۲ فرعی از ۱ اصلی واقع در ایلام - چالسرآ جاده قدم مهدی آباد بالاتر از شهرک قدس توسط آقای حسن تیموری درخواست ثبت گردیده بعمل نیامده است، لذا حسب تقاضای شخص مذکور مطابق ماده ۱۵ قانون ثبت تحدید حدود اختصاصی پلاک فوق الذکر در ساعت ۱۱ ظهر روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به عمل خواهد آمد. ۳- شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی پلاک ۲۲۸۳ فرعی از ۱ اصلی واقع در ایلام - چالسرآ جاده قدم مهدی آباد بالاتر از شهرک قدس توسط آقای حسن تیموری درخواست ثبت گردیده بعمل نیامده است، لذا حسب تقاضای شخص مذکور مطابق ماده ۱۵ قانون ثبت تحدید حدود اختصاصی پلاک فوق الذکر در ساعت ۱۱ ظهر روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به عمل خواهد آمد. ۴- شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی پلاک ۲۲۸۴ فرعی از ۱ اصلی واقع در ایلام - چالسرآ جاده قدم مهدی آباد بالاتر از شهرک قدس توسط آقای حسن تیموری درخواست ثبت گردیده بعمل نیامده است. لذا حسب تقاضای شخص مذکور مطابق ماده ۱۵ قانون ثبت تحدید حدود اختصاصی پلاک

آگهی تحدید حدود اختصاصی

فوق الذکر در ساعت ۱۱ ظهر روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به عمل خواهد آمد. ۵- شش‌دانگ یک قطعه باغ پلاک ۲۲۹۱ فرعی از ۱ اصلی واقع در ایلام - چالسرآ جاده قدم مهدی آباد بالاتر از شهرک قدس توسط آقای حسن تیموری درخواست ثبت گردیده بعمل نیامده است. لذا حسب تقاضای شخص مذکور مطابق ماده ۱۵ قانون ثبت تحدید حدود اختصاصی پلاک فوق الذکر در ساعت ۱۱ ظهر روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به عمل خواهد آمد. ۶- شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی پلاک ۲۲۹۳ فرعی از ۱ اصلی واقع در ایلام - چالسرآ جاده قدم مهدی آباد بالاتر از شهرک قدس توسط آقای حسن تیموری درخواست ثبت گردیده بعمل نیامده است. لذا حسب تقاضای شخص مذکور مطابق ماده ۱۵ قانون ثبت تحدید حدود اختصاصی پلاک فوق الذکر در ساعت ۱۱ ظهر روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به عمل خواهد آمد. لذا به صاحبان املاک مجاور و افرادی که خود را ذیحق می دانند اخطار میگردد در تاریخ فوق در محل وقوع ملک حضور به هم رسانند و در صورت عدم حضور مجاورین تحدید حدود طبق حدود اظهار شده از طرف متقاضی انجام خواهد گرفت، لذا هر یک از مجاورین که به حدود پلاک فوق اعتراض داشته باشند، اعتراض آنها از تاریخ تحدید حدود به مدت ۳۰ روز از طرف اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان ایلام پذیرفته خواهد شد. تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۶/۱۵

جلیل تیموریان
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک منطقه دو ایلام

شناسه آگهی ۱۹۹۵۲۹۴

آگهی تحدید حدود اختصاصی حوزه ثبتی شهر چمستان

پیرو آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و به استناد تبصره ماده ۱۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون اخیر الذکر تحدید حدود پلاک ۴۳۴ فرعی از ۲ اصلی واقع در قریه کرانکتی بخش ۱۱ بنام سید مهدی نقوی الحسینی نسبت به شش‌دانگ یک قطعه زمین با بنای احدائی به مساحت ۹۲۶/۴ مترمربع طبق رای شماره ۱۳۰۱۷۹۱۲-۱۴۰۴۰۳۱۰۱۳ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۱۰ صبح شنبه به هیئت قانون تعیین تکلیف در ۱۰ صبح شنبه به مورخه ۱۴۰۴/۰۷/۲۶ در محل وقوع ملک بعمل خواهد آمد.

لذا از متقاضی و مالکین املاک مجاور و صاحبان حقوق ارتفاقی دعوت می شود در وقت مقرر در محل وقوع ملک حضور بهم رسانند بدیهی است در صورت عدم حضور متقاضی و یا نماینده قانونی آنان طبق ماده ۱۵ قانون ثبت ملک مورد تقاضا با حدود اظهار شده از طرف مجاورین تحدید خواهد شد معترضین می توانند به استناد ماده ۲۰ قانون ثبت و مواد ۸۶ و ۸۷ آئین نامه قانون ثبت ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ تنظیم صورت مجلس تحدید حدود اعتراض خود را کتبا به این اداره تسلیم و ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به واحد ثبتی مبادرت به تقدیم دادخواست به مرجع قضائی نمایند در غیر اینصورت با ارائه گواهی عدم تقدیم دادخواست توسط متقاضی و یا نماینده قانونی وی و بدون توجه به اعتراض واصله عملیات ثبتی با رعایت مقررات ادامه می یابد.

شناسه آگهی: ۱۹۹۵۲۵۸
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۶/۱۵

عین اله تیموری
رئیس ثبت اسناد و املاک شهر چمستان

@saazandeginews
saazandeginews
www.saazandegi.ir

